

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE
FILMOVÁ A TELEVIZNÍ FAKULTA

Filmové, televizní a fotografické umění a nová média
Produkce

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

DANIELŮV SVĚT A JEHO CESTA K DIVÁKOVI

Augustina Micková

Vedoucí práce: MgA. Kamila Zlatušková, Ph.D.

Oponent práce:

Datum obhajoby: 11.9.2019

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2019

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE
FILM AND TV SCHOOL

Film, Television and Photographic Arts and New Media
Production

BACHELOR THESIS

DANEIL'S WORLD AND HIS WAY TO A VIEWER

Augustina Micková

Head of Thesis: MgA. Kamila Zlatušková, Ph.D.

Opponent of Thesis:

Date of Thesis Defense: 11.9.2019

Academic degree: BcA.

Prague, 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma *Danielův svět a jeho cesta k divákovi* vypracovala samostatně pod odborným vedením vedoucí práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne

.....

podpis diplomanta

Poděkování

Nejprve bych ráda poděkovala své vedoucí práce Kamile Zlatuškové za její čas, poskytnuté materiály a konzultace, které mi poskytla. Dále bych zde chtěla poděkovat producentovi Zdeňkovi Holému, režisérce Veronice Liškové a kreativní producentce České televize Kateřině Šantavé, za jejich vstřícnost a zpřístupnění potřebných informací.

V neposlední řadě patří poděkování mé rodině a přátelům za jejich podporu.

ABSTRAKT

Práce se zabývá výrobou dokumentárních filmů s kontroverzními tématy v České republice.

Opírá se o celovečerní snímek Veroniky Liškové "Danielův svět", který pojednává o pětadvacetiletém Danielovi - jediném členovi české pedofilní komunity, jež se rozhodl pro veřejný coming out.

Nejprve přiblíží téma filmu a jeho dopad na širokou veřejnost. Tento dokument vypráví příběh muže, který pro společnost ztvárňuje určitou kontroverzi. V jednu chvíli ho společnost dokáže obhajovat a v další kritizovat. Pro diváky je těžké se vcítit do Daniela i do další postav, kteří ve filmu vystupují.

Dále specifikuje celkovou výrobu dokumentárního filmu u nás - od hledání správného tématu, shánění financí, samotného natáčení až po jeho distribuci.

Záměrem je shrnout veškeré podklady a specifikovat výrobu dokumentárního filmu a spolu s tím definovat kroky, díky kterým si najde cestu k divákům.

KLÍČOVÁ SLOVA

dokumentární film, výroba, kontroverze, pedofilie, Česká republika

ABSTRACT

The theme of this work is the production of documentary films with controversial themes in the Czech Republic.

It will be based on Veronica Lišková's feature film "Daniel's World", which is about twenty-five-year-old Daniel - the only member of the Czech pedophile community who decided for public coming out.

First, this work will focus on the subject of the film and its impact on the general public. This documentary film tells a story of a man who represents an extreme controversy among the society. At one point society can defend him and at another point criticize him. It's difficult for viewers to empathize with Daniel and other characters who perform in the film.

Furthermore, this work specifies the overall production of documentary film in our country - from finding the right themes, fund raising, the shooting itself to its distributing.

The intention of this work is to summarize all materials and to specify the production of documentary film and define the steps through which the film finds its way to viewers.

KEYWORDS

documentary filmy, production, controversy, pedophilia, Czech Republic

OBSAH

Úvod.....	7
Téma filmu a jeho kontroverze.....	9
1.1. Motivace tvůrců.....	9
1.2. Kontroverze filmu a jeho jedinečnost.....	10
1.3. Charakteristika diváka.....	12
2. Problematika pedofilie a její vnímání ve společnosti.....	13
2.1. Vymezení pojmu pedofilie a její výskyt.....	13
2.2. Důležité pojmy v oblasti pedofilie.....	14
2.3. Vnímání pedofilie ve společnosti.....	15
3. Danielův ohlas na domácím i světovém trhu.....	17
3.1. Zahraniční distribuce a její výsledky.....	17
3.2. Domácí distribuce.....	19
3.3. Přijetí v České republice z pohledu diváků i profesionálů.....	22
3.4. Pohled odborníků a insiderů.....	27
4. Jednotlivé kroky při výrobě filmu.....	29
4.1. Možnosti financování a podpory u dokumentárního filmu.....	29
4.2. Development, Natáčení, Postprodukce.....	31
Závěr.....	34
Přílohy.....	36
Seznam odborné literatury a použitých zdrojů.....	52

Seznam příloh

Příloha č. 1 - rozhovor s režisérkou Veronikou Liškovou

Příloha č. 2 - rozhovor s producentem Zdeňkem Holým

Příloha č. 3 - rozhovor s kreativní producentkou České televize Martinou Šantavou

Příloha č. 4 - návštěvnost snímku v kinech - databáze Unie filmových producentů 2014-2015

Příloha č. 5 - Česko-slovenská filmová databáze, komentáře Danielova světa

Příloha č. 6 - Česká televize, diskuze na televizní stránce k filmu

Příloha č. 7 - odborné posudky psychologů pro Českou televizi

Seznam použitého označování a zkratk

ČEPEK - Česko-slovenská pedofilní komunita

ČSFD - Československá filmová databáze

ČT - Česká televize

FAMU - Filmová akademie múzických umění

FIAPF - International Federation of Film Producers Associations

IDF - Institut dokumentárního filmu

MFDF - Mezinárodní festival dokumentárních filmů

MFF - Mezinárodní filmový festival

VOD - video on demand – audiovizuálních služeb na vyžádání

ÚVOD

Ve své práci se zabývám dokumentárním filmem *Danielův svět* a jeho dopadem na běžného diváka. Jedná se o snímek s velice kontroverzním tématem *pedofilie*, které v lidech vyvolává rozpačité pocity a názory. Mezi lidmi převládají stereotypy a předsudky o této sexuální deviaci, které pedofilii automaticky přirovnávají k pohlavnímu zneužívání dětí. Společenský postoj k této problematice je v mnohých případech rozdílný oproti tomu, jak se k pedofilii vyjadřují odborníci, podle nichž většinu případů pohlavního zneužití nezletilých nemají na svědomí lidé s pedofilní orientací. Tento snímek ukazuje pedofila většinové společnosti neznámého, jenž by dítěti nikdy nedokázal a nechtěl ublížit. Diváci se setkávají s člověkem, který dobro milované osoby staví nad vlastní zájmy a potřeby.

Jedním z důvodů pro zvolení tohoto tématu je jeho ambivalence. Snímek se snaží nastínit tabuizovanou problematiku, kterou se tvůrci pokusili ukázat z jiného úhlu pohledu, avšak i přesto může být pro publikum těžko přijatelná.

Osobně se věnuji dokumentární produkci a z toho důvodu pro mě bylo bádání po tom, jaký dopad může dokument mít na společnost zajímavé a užitečné. Myslím, že dokumentární film je dokonalý nástroj k propojení moci, kterou má kinematografie a žurnalistika, protože dokáže poselství a informace předávat atraktivním způsobem. Právě toho využili tvůrci, kteří se tímto snímkem pokusili otevřít veřejnou diskuzi o pedofilii a její destigmatizaci.

Nejprve se zaměřím na téma filmu a uvedu důvody a motivaci tvůrců, které vedly k jeho zrealizování. Také se pokusím definovat, v čem spočívá jeho kontroverze a jakým způsobem se liší od jiných snímků s podobným tématem.

Pro lepší orientaci a pochopení problematiky tématu objasním termín pedofilie a její výskyt ve společnosti. Dále se věnuji tomu, jak je samotná pedofilie vnímána veřejností.

V další kapitole se soustředím na mezinárodní a domácí ohlas *Danielova světa*. Popíši jeho festivalovou strategii a její úspěch, na který navázala mediální kampaň snímku. Poté se zabývám přijetím tohoto snímku ze strany diváků. Vycházím zejména z internetových diskuzí a komentářů na Česko-slovenské filmové databázi. Na divácký dopad navážu filmovými recenzemi a reakcemi pedofilní komunity a odborné veřejnosti.

Poslední kapitola mapuje výrobu Danielova světa. Na jeho příkladu specifikuji jednotlivé kroky vedoucí k realizaci dokumentárních filmů. Nejpodrobněji se věnuji jeho financování a tomu, jaké možnosti v České republice existují.

Vedle odborné literatury, internetových diskuzí, článků a recenzí je tato práce podložena rozhovory s tvůrci, pro které jsem vytvořila okruhy potřebných otázek. Cílem této práce je prozkoumat možnosti dokumentárního filmu s tak kontroverzním tématem na všechny strany. Zajímá mě, zda a jakým způsobem je možné jeho prostřednictvím něco změnit, někomu pomoci či otevřít diskuzi ve společnosti.

1. Téma filmu a jeho kontroverze

Snímek vypráví příběh o zakázané lásce a těžkém osudu mladého Daniela, který je zamilovaný do malého chlapce. Skrze povídky se Daniel rozhodl pro veřejný coming out, jelikož ho vnímal jako potřebný krok na cestě za překonáním strachu. Potřeboval se přestat bát nejen své orientace, svého okolí a svých fantazií, ale hlavně sám sebe.¹ Daniel aktivně pomáhal také jiným pedofilům v Československé pedofilní komunitě, kde se je snažil podporovat v jejich smíření. Svou dráhu aktivisty se rozhodl zakončit vystoupením ve filmu režisérky Daniely Liškové a producenta Zdeňka Holého.

Základní premisou snímku, který se otevřeně pouští do tabuizovaného a zároveň předsudky obtěžkaného tématu pedofilie, je často přehlížený fakt, že většinu sexuálních zneužití dětí mají na svědomí nikoliv pedofilové, ale lidé s normální sexuální orientací.²

1.1. Motivace tvůrců

Prvotní nápad na tento film vznikl v roce 2011, když v televizních novinách proběhla reportáž o pedofilovi, který se dopustil pohlavního zneužití na dítěti. Producent Zdeňek Holý začal zkoumat případy pedofilů, kteří nikomu neublížili. Měl za to, že by bylo dobré natočit film poukazující na tuto problematiku z jiného úhlu pohledu. Ke spolupráci přizval režisérku Veroniku Liškovou, jež vystudovala Katedru scénáristiky na pražské FAMU. Vybral si ji kvůli jejímu empatickému vnímání postav v absolventském scénáři.³ Jejich další společný krok bylo oslovení sexuologů, kteří by jim téma pedofilie mohli přiblížit z odborného hlediska.

Jedna ze skutečností, jež přesvědčila Zdeňka Holého o důležitosti tohoto snímku, bylo zjištění poskytnuté sexuologem Petrem Weissem. Podle jeho statistik se většiny sexuálního násilí na dětech dopouští nepedofilové, pro které dítě představuje nejsnažší oběť.⁴ Také je upozornil na převratnou myšlenku v pohledu na samotnou pedofilii, jež je společností vnímána jako sexuální úchylnka, ale odborníci ji považují za sexuální orientaci, přesněji řečeno preferenci. Díky

¹ dafilms.cz: Danielův svět [online] <<https://dafilms.cz/film/9659-danieluv-svet>>

² Artcam: DANIELŮV SVĚT [online] <<http://artcam.cz/danieluv-svet/>>

³ rozhovor s producentem Zdeňkem Holým, 24.6. 2019 - příloha č.2

⁴ rozhovor s režisérkou Veronikou Liškovou, 3.8.2019 - příloha č.1

kontaktu se sexuology se tvůrci dostali do Československé pedofilní komunity, kde se seznámili s hlavní postavou Danielem.⁵

Nalezení protagonisty nebylo vůbec snadné. Dlouho dobu se nedařilo nalézt člověka s pedofilní orientací, který by vystoupil veřejně a odkryl tak svou pravou identitu před společností.⁶ Daniel byl v tomto naprosto otevřený a výjimečný. Ještě před tím, než poznal Veroniku Liškovou a Zdeňka Holého, mluvil o své orientaci naprosto otevřeně. Netajil se s tím svým rodičům, ani přátelům a ve svých literárních příbězích nevystupoval pod pseudonymem.⁷

Tento film se pokouší ukázat, že i pedofil se dokáže přátelit s dítětem. Být pedofilem, nemusí automaticky znamenat, být někým, kdo ubližuje. I pedofil je člověk, který zažívá svůj životní příběh - je něčím synem, kamarádem, spolužákem a spolupracovníkem. I s touto vrozenou indispozicí se však lze vyrovnat a naučit žít. Pokud to člověk nedokáže sám, může mu k tomu pomoci terapie, hormonální léčba potlačující sexuální apetenci, nebo může využít kastrace, která se v České republice dá provést výhradně na žádost klienta s lékařským posouzením.⁸

1.2. Kontroverze filmu a jeho jedinečnost

Kontroverze Danielova světa je dána především ústředním tématem pedofilie. Ta je sama o sobě dostatečně sporná a natočit filmový portrét o pedofilovi dodává té kontroverznosti další rozměr. Takový film se může divákům jevit jako bagatelizace tématu a jeho obhajoba. V naší společnosti vznikají i jiné dokumentární a hrané filmy poukazující na zneužívání dětí pedofily i nepedofily, kteří se dopustili kriminálního činu.

Letos vznikl kupříkladu polský dokumentární film Tomasze a Marka Sekielských nazvaný *Jen to nikomu neříkej* (2019)⁹, který pojednává o sexuálním zneužívání

⁵ rozhovor s producentem Zdeňkem Holým, 24.6. 2019 - příloha č.2

⁶ rozhovor s režisérkou Veronikou Liškovou, 3.8.2019 - příloha č.1

⁷ rozhovor s režisérkou Veronikou Liškovou, 3.8.2019 - příloha č.1

⁸ WEISS, Petr: HydePark [online], ČT24: 2014 [6.3.2014] <<https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10252839638-hyde-park-ct24/214411058080306-hyde-park>>

⁹ Česko-slovenská filmová databáze: Tylko nie mów nikomu [online], 2019 <<https://www.csfd.cz/film/723295-tylko-nie-mow-nikomu/komentare/>>

dětí kněžími v polské katolické církvi. Dalším filmem o sexuálním zneužívání dětí bude vznikající dokument Víta Klusáka a Barbory Chalupové *V Síti* (2020)¹⁰, v němž se odhaluje tabuizované téma zneužívání dětí na internetu. Tomuto motivu se věnoval i americký režisér David Schwimmer, který v roce 2010 natočil hraný film TRUST¹¹. Naopak skandinávské drama HON¹² Thomase Vinterberga ukazuje příběh učitele ze školky, jenž je neprávem obviněn ze zneužití malé holčičky.

Bohužel filmy popisující pedofilii, jako vrozenou sexuální preferenci bez kriminálního dopadu na společnost, zatím nevznikají. V tom je Danielův svět unikátní. Ukazuje právě takového pedofila a pokládá si otázku, jaké to je, nikdy nikomu neublížit, nic nespáchat a přesto být společností nenáviděn.¹³

V roce 2012 natočili rakouští režiséři Sebastian Meise a Thomas Reider podobný snímek *Zpověď*¹⁴, ve kterém plachý student archeologie a pedofil Sven hovoří o obtížném boji proti svým zakázaným touhám, avšak tento dokument neměl na domácím ani světovém trhu takový ohlas, jaký o dva roky později získal Danielův svět.

Dokumentární film by ze své povahy měl divákům přinést sdělení. Proto je pro autory stěžejní, aby diváci jejich filmu porozuměli. Tomu pomáhá správně zvolená metoda zpracování tématu, proto je důležité si stanovit, jaký film chce autor natočit. Tvůrci Danielova světa dali přednost intimnímu portrétu před aktivistickým stylem natáčení. Intimní a pomalé vyprávění ve snímku přispívá jeho jedinečnosti.

Je něco jiného, kdy vznikají aktivistické dokumenty nebo rekonstruované filmy o zneužívání dětí, které odkrývají tabuizovaná témata. Například připravovaný snímek *V síti* Víta Klusáka a Barbory Chalupové svým aktivistickým zpracováním a zapojením odborníků odkrývá zmíněná témata. Tvůrci chtějí na tuto problematiku nejen poukázat, ale také upozornit na virtuální prostor internetu a jeho nebezpečí. Filmy tohoto typu chtějí cíleně měnit svět, situaci a názory

¹⁰ Česká televize, Pořady: V síti [online], 2020 <<https://www.ceskatelevize.cz/porady/12360773574-v-siti/>>

¹¹ Česko-slovenská filmová databáze: TRUST [online], 2010 <<https://www.csfd.cz/film/268275-trust/prehled/>>

¹² Česko-slovenská filmová databáze: HON [online], 2012 <<https://www.csfd.cz/film/311967-hon/prehled/>>

¹³ Artcam: DANIELŮV SVĚT [online] <<http://artcam.cz/danieluv-svet/>>

¹⁴ Česko-slovenská filmová databáze: ZPOVĚĎ [online], 2012 <<https://www.csfd.cz/film/349838-zpoved/filmoteka/>>

společnosti. Oproti tomu režisérka Daniela Lišková svým snímkem umožňuje výhradně nahlédnout do intimního života Daniela a skrz něj divákům ukazuje, že tato problematika není tak černobílá, jak se může zdát.

1.3. Charakteristika diváka

Aby se mohlo diskutovat a spekulovat o tom, zda zmíněný film mohl přímo ovlivnit některé lidi svým poselstvím, je důležité si uvědomit, kdo je jeho publikum.¹⁵ Shlédnutí dokumentu oproti hranému filmu bývá pro diváka často náročnější a vyžaduje více pozornosti. V některých případech si k danému tématu a problematice musí dokonce vyhledat dodatečné informace, aby si mohl vytvořit vlastní názor a postoj. Divák, který si v programu vybere takto kontroverzní téma, je ten, kdo je svým způsobem otevřený.¹⁶

¹⁵ rozhovor s režisérkou Veronikou Liškovou, 3.8.2019 - příloha č.1

¹⁶ rozhovor s režisérkou Veronikou Liškovou, 3.8.2019 - příloha č.1

2. Problematika pedofilie a její vnímání ve společnosti

Abychom lépe pochopili význam filmu režisérky Veroniky Liškové a jeho dopad na společnost, stručně popíši, co skutečně pedofilie znamená a jakým způsobem je vnímána. Také uvedu několik důležitých pojmů, které s ní souvisejí. Jeden z nejdůležitějších pojmů je *coming out*, o němž polemizuje i zmíněný snímek.

2.1. Vymezení pojmu pedofilie a její výskyt

Pojem pro tuto orientaci pochází ze starořeckého výrazu paidofilia (παιδοφιλία) = láska k dětem, složeného ze slov pais (παις) = dítě, chlapec a filia (φιλία) = láska, přátelství.¹⁷ Podle této etimologie je patrné, že pedofil není člověk, který zneužívá děti, nýbrž někdo, kdo děti miluje. Podle definice českého sexuologa Petra Weisse se jedná o erotické zaměření na objekty v prepubertálním věku, tedy na chlapce a dívky bez znaků dospívání.¹⁸

Poprvé použil termín *paedophilia erotic* německo-rakouský psychiatr a neurolog Richard von Krafft-Ebing v roce 1886 ve svém díle *Psychopathia sexualis*.¹⁹

Kraft-Ebing bývá považován za jednoho ze zakladatelů moderní sexuologie. Jako projevy *paedophilia erotic* vnímal převážně silný citový vztah a sexuální vzrušení ve vztahu k dítěti. Vycházel z toho, že samotná pedofilie nebývá příčinou pohlavního zneužívání dětí, pokud není podpořena jinou duševní poruchou.²⁰

I přes to, že v současnosti je tento názor potvrzován odborníky, není vždy používán správně a bývá často spojován s pohlavním zneužíváním dětí.

Neexistuje přesné ohraničení pedofilie a její příznaky, na kterých by se odborníci jednoznačně shodli. Pedofilie se projevuje zejména citovou náklonností k dětem. Zahrnuje spoustu nespécifických příznaků, mezi které patří nejen citová náklonnost, ale i to, že se jedinec cítí ve společnosti dítěte lépe, než mezi dospělými a je neschopen vést normální vztah s dospělou osobou. To jsou ovšem vlastnosti, které můžeme vidět i u jedinců netrpících touto orientací. Existují také

¹⁷ WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002, s. 74. ISBN 80-7178-634-9

¹⁸ WEISS, Petr. *Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba*. Praha: Portál, 2002, s. 74. ISBN 80-7178-634-9

¹⁹ ŽÁK, Karel. *Bakalářská práce: Pedofilie*. [online], Brno: 2009, s. 12 <https://is.muni.cz/th/mj5yu/Pedofilie-bakalarska_prace_autor_Karel_Zak.pdf>

²⁰ ŽÁK, Karel. *Diplomová práce: Život a pocity nekriminálních pedofilů* [online], Brno: 2012, s. 13 <https://is.muni.cz/th/udsts/Zivot_a_pocity_nekriminalnich_pedofilu-diplomova_prace_autor_Karel_Zak.pdf>

specifičtější příznaky, u nichž by se dalo předpokládat, že u nepedofilů absentují. I přes to může být hranice mezi pedofilem a nepedofilem tenká.

Mezi specifické symptomy patří fyzická náklonnost, erotické představy o dětech a pohlavní vzrušení člověka. Většina z příznaků je pocitová a zvenčí se těžko měří a pozoruje. Jediný příznak, který se dá měřit je pohlavní vzrušení u mužů.²¹ U žen nejsou genitální erotické projevy zřetelné, proto je u nich pedofilie takřka neodhalitelná zvenčí. To vše jsou důvody k tomu, že etiologie pedofilie není zřejmá a její výskyt není znám. Existují odborné odhady, které se pohybují kolem 1% populace. Tyto údaje jsou opravdu jen odhadující, jelikož nejsou potvrzeny žádným výzkumem.

2.2. Důležité pojmy v oblasti pedofilie

Pedofilie je často spojována s různými pojmy - v odborné literatuře, dokumentech, pořadech, ale i v článcích pro laickou veřejnost. Mezi některými pojmy společnost nerozlišuje, což také přispívá k tomu, jak se na pedofilii nahlíží. Z těchto důvodů objasním ty nejpoužívanější termíny.

SEXUÁLNÍ DEVIACE vs. SEXUÁLNÍ DELIKVENCE

Tyto dva pojmy jsou veřejností často zaměňovány, ve skutečnosti spolu souvisí jen částečně.

Sexuální deviace (též označována jako parafilie) označuje chování, které nějakým způsobem vybočuje z pravidel stanovené normality dané společnosti. Zahrnuje sexuální motivace a fantazie, které jsou pro společnost nenormální. Samotná parafilie nikomu neublíží a oproti sexuální delikvenci není kriminálním ani trestným činem. Sexuální delikvence je široká oblast sexuální agresivity, kdy je spáchané nějaké sexuální chování bez souhlasu objektu. I když některé sexuální delikty může spáchat sexuální deviant, podle statistiky je většina těchto deliktů spáchaná jinými jedinci.

²¹ ŽÁK, Karel. Diplomová práce: Život a pocity nekriminálních pedofilů [online], Brno: 2012, s. 15-17 <https://is.muni.cz/th/udsts/Zivot_a_pocity_nekriminalnich_pedofilu-diplomova_prace_autor_Karel_Zak.pdf>

COMING OUT

Tento termín je užíván v souvislosti s odlišnou sexuální orientací. Sexuolog Petr Weiss popisuje tento termín jako *"proces, který zahrnuje rozpoznání, sebezpřijetí a schopnost širší integrace sexuální orientace do své osobnosti. Jeho délka a intenzita je také určována tím, jak jeho orientaci akceptují nejbližší lidé (zpravidla rodiče)".*²²

Rozděluje se na vnitřní a vnější. Nejdříve nastává vnitřní coming out, při kterém si člověk přiznává odlišnou orientaci sám sobě, snaží se s ní vyrovnat a naučit žít. Později nastává vnější coming out, kdy člověk získá odvalu a tendenci k tomu, aby se svěřil někomu ze svého okolí, protože již nechce žít se svým tajemstvím sám. V této fázi bývá pro dotyčné nejdůležitější právě přijetí nejbližších lidí (rodina, přátelé).

Protagonista tohoto filmu Daniel se ve svých povídkách a ve filmu rozhodl pro nejširší možný vnější coming out, kdy se přiznal se svou orientací celé společnosti. Doposud je jediným pedofilem z Československé pedofilní komunity, který ho uskutečnil veřejně.

GIRLLOVE A BOYLOVE

Pedofilie má povahu heterosexuální, bisexuální nebo homosexuální. Pedofilní komunita používá pro svou pohlavní orientaci vlastní označení girllove a boylove. Girllove je označení pro každého bez ohledu na pohlaví jedince, kdo preferuje nedospělé dívky. Boylove jsou oproti tomu ti, kteří preferují nedospělé chlapce.

2.3. Vnímání pedofilie ve společnosti

Vnímání pedofilie ve společnosti utváří zejména média, která nejčastěji zobrazují pedofilii ve vztahu se sexuálním násilím na dětech a dětskou pornografií. Hovoří o tom velmi obecně a nerozlišují sexuální deviace a sexuální delikvenci. To způsobuje negativní postoj veřejnosti vůči pedofilům. Bohužel v médiích se jiné informace nevyskytují a lidé na základě špatné terminologie získávají dojem, že všichni pedofilové ubližují dětem. Samotný termín pedofilie označuje sexuální deviace, což je takové sexuální chování, které vybočuje z normality stanovené společností. Neznamena to ale automaticky, že pedofilové ubližují dětem napřímo.

²² WEISS, Petr. Sexuologie. Praha: Grada, 2010, s. 115. ISBN 978-80-247-2492-8.

„Ze statistiky Dětského krizového centra za dvacet let naší existence vyplývá, že zhruba 61 procent dětí, které jsme vyšetřovali s podezřením na sexuální zneužívání, bylo zneužito osobou příbuznou, někým, koho to dítě má bezmezně rádo a komu také důvěřuje. Pouze 11 procent dětí bylo zneužito osobu zcela cizí,“ podotkla Dušková pro Irozhlas v roce 2013.²³

V médiích i přes tento fakt vídáme nadpisy obviňující lidi z pedofilie. To vše jsou články, které v lidech podporují domněnku, že pedofilové jsou skutečně ti, kteří pohlavně zneužívají děti. Existuje samozřejmě určitá množina článků, která se věnuje nekriminální pedofilii a projevuje snahu poukázat, že pedofilové by mohli mít i pozitivní dopady na děti, jelikož k nim mají blízko a rozumí jejich světu. Ovšem ve společnosti převažují spíše negativní úsudky na tuto problematiku.

Právě snímek Danielův svět se pokusil o prolomení předsudků veřejnosti na pedofilii. Film nahlíží do intimního světa pedofila, pro kterého je ublížení dítěti nepředstavitelné. Ukazuje jeho svět z jiného světla a pokouší se upozornit na to, že tato problematika není černobílá. I přes toto nahlédnutí do jejich světa je pro společnost obtížné zbavit se zaujatosti a zkusit pedofily pochopit.

Filmový kritik Kamil Fila se domnívá, že pro některé lidi tento dokument může být znakem nejhlubšího úpadku dnešní civilizace a vyvolat v nich dojem, že otevřená tematizace znamená počátek tolerance, kvůli které bude společenská většina ohrožena, či dokonce utlačena menšinami. Problém pedofilů tak spočívá v tom, že nebudou přijati s nadšením ani těmi, kteří projeví pochopení a ochotu naslouchat.²⁴

Je obtížné změnit názor společnosti na tolik kontroverzní problematiku, jejíž mediální obraz je postaven zejména na negativních zkušenostech. Film Danielův svět ovšem pomohl malým krůčkem k tomu, aby se v médiích zobrazil také jiný pohled. Je důležité, aby si společnost uvědomila nejen pravý význam pedofilie, ale i to, že pedofilové jsou lidé, kteří mají také svůj život, přátele, rodiny a zaměstnání.

²³ BARTŮŇKOVÁ Tereza, HROMÁDKA Martin. Případů týrání a zneužívání dětí přibývá, 28 jich loni skončilo tragicky [online], iROZHLAS: 2013 [19.11.2013] <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/pripadu-tyrani-a-zneuzivani-deti-pribyva-28-jich-loni-skoncilo-tragicky-_201311191344_mhromadka>

²⁴ FILA, Kamil. KDYŽ UŽ TEN PEDOFIL EXISTUJE, AŽ DĚLÁ, ŽE NEEXISTUJE [online], Respekt: 2015 [4.12.2015] <<https://www.respekt.cz/delnici-kultury/kdyz-uz-ten-pedofil-existuje-at-dela-ze-neexistuje>>

3. Danielův ohlas na domácím i světovém trhu

Tato kapitola pojednává o uvedení snímku. Nejdříve popíšeme jeho zahraniční a domácí distribuci. Poté se věnujeme tomu, jakým způsobem tvůrci (zejména producent) postupovali při nejdůležitější úloze a to dostat film k divákům. S tím souvisí i reakce, s jakými byl film přijat veřejností. Vzhledem k tabuizovanému tématu, které snímek ukazuje, se zaměřím i na to, jak ho přijali lidé z Československé pedofilní komunity a odborná veřejnost, bez níž a jejich posudků by snímek nemohl vzniknout.

3.1. Zahraniční distribuce a její výsledky

Na prvním místě je důležité zmínit festivalovou distribuci, která je pro uvedení filmu stěžejní. Podle té se bude odvíjet jeho další život, a proto je důležité si dopředu stanovit festivalovou strategii. V té by měl producent se štábem odhadnout eventuální dopad a mezinárodní potenciál filmu. Také si musí definovat téma filmu, podle kterého vybírá vhodné festivaly. Ty se rozdělují na tzv. A-festivaly a poté na festivaly se speciálním zaměřením - tématické nebo žánrové. A-festivaly patří mezi nejprestižnější a musí splňovat stanovy určené mezinárodní federací filmových producentů FIAPF.²⁵

Filmové festivaly poskytují dokumentárním filmům nejslibnější mezinárodní distribuci. V některých případech se tvůrcům povede nalézt vhodné místo i pro kinodistribuci. To bývá zpravidla nejsložitější, jelikož dokumentární filmy nepředstavují velký potenciál pro komerční trh a distributoři ho často odmítají.

Další možností, jak uvést film ve světě, je televizní vysílání. Některé televize preferují pouze zkrácené verze celovečerních filmů, protože mají pro takové dokumenty vyhrazená jednotlivá okna v programu dlouhou dobu dopředu. Taková verze má zpravidla 52 minut. Producent by měl již během zafinancování svého filmu myslet na to, zda je film vhodný pro televizní distribuci a pokud ano, pak je potřeba zahrnout do rozpočtu její výrobu.

Producent si často najímá tzv. *sales agenta*²⁶, jehož úloha je nabízet film potencionálním zájemcům (festivaly, kina, televizní vysílatelé). Tato spolupráce

²⁵ International Federation of Film Producers Associations

²⁶ A person or a company that acts as a sales agent on behalf of the exporting company (principal), introducing its products to potential buyers in the external market, in exchange for a commission based on the value of the business deals arranged and paid to the principal - GLOBAL NEGOTIATOR <<https://www.globalnegotiator.com/international-trade/dictionary/sales-agent/>>

se vyplácí zejména na zahraničním trhu, kde se sales agenti umí pohybovat zpravidla lépe než producenti a dokáží lépe odhadnout, komu film nabídnout.

Danielův svět se promítal na několika světových festivalech, jejichž přehled je v tabulce níže. Nejdříve byl snímek vybrán do soutěžní sekce Panorama 65. ročníku festivalu Berlinale, kde se uskutečnila jeho mezinárodní premiéra. Díky tomuto úspěchu získal uznání po celém světě.

MEZINÁRODNÍ FESTIVALY
Berlinale 2015 – Panorama IFF
Open City 2015
DOX Zagreb 2015
DOCS against GRAVITY 2015
DOCS Barcelona 2016
IFF Bergen 2015
Randevous with Madness 2015
Fantastic Fest 2015
Brave Festival 2016
Niesse Filmfestival 2015
Kino na Granicy 2015
Festival do Rio 2015
MIX Mexico 2015 MIX
Brasil 2015
Asterisco 2015
MIX Copenhagen 2015
QueerFilmFestival Esslingen 2015

Pro lepší zahraniční distribuci spolupracoval Zdeněk Holý s belgickým sales agentem, který měl za úkol prodávat snímek televizním programerům. Tato spolupráce nebyla příliš výhodná, jelikož sales agent neprojevil dostatečnou iniciativu a nepodařilo se mu snímek nikam prodat. Jediná zahraniční televize, která o něj projevila zájem, se ozvala sama po uvedení snímku na Berlinale. Jednalo se o izraelský Kanál 6.²⁷

²⁷ rozhovor s producentem Zdeňkem Holým, 24.6. 2019 - příloha č.2

Ze strany festivalů a diváků měl film pozitivní ohlas po celém světě. Nejvýrazněji zapůsobil v Německu v rámci festivalu Berlinale, kde v té době probíhala kampaň poskytující pedofilům pomoc. Danielův svět do Německa dorazil v pravou chvíli. Po své premiéře byl promítán i na speciálních projekcích s besedou sexuologů, kteří nabízeli publiku doprovodný program.

Pro tvůrce bylo nejpřekvapivějším zjištěním právě pozitivní přijetí filmu a velká míra otevřenosti publika po celém světě.²⁸

3.2. Domácí distribuce

Pod pojmem distribuce si lidé představí zejména uvedení v kinech, ale tento pojem popisuje veškerou možnou distribuci, do které řadíme festivalovou distribuci, kinodistribuci, alternativní uvedení snímku, televizní distribuci a online distribuci.

Distribuce dokumentárních filmů bývá komplikovanější než u hraných filmů. Autoři musejí za pomoci distributorů být mnohem iniciativnější a kreativnější, jelikož pro diváky nebývají dokumentární filmy tolik atraktivním žánrem. To dokazují i statistiky vedené Uní filmových distributorů, podle nichž je průměrná návštěvnost dokumentů třetinová oproti hraným filmům. Z toho důvodu čeští kinaři o dokumentární filmy neprojevují takový zájem, proto je pro producenty obtížné dostat dokument do kin. Unie filmových distributorů sdružuje šestnáct distribučních společností. Na svých stránkách zveřejňuje informace pro kina, přehledy a statistiky o nejnavštěvovanějších filmech, počtech představení, počtech diváků, tržbách a o průměrném vstupném ve sledovaném roce a další údaje.

Vedle klasické kinodistribuce existují i alternativní formy distribuce. IDF nabízí alternativní distribuci ve svém projektu KineDok, který umožňuje filmům proniknout na neobvyklá místa a vytváří pro diváky unikátní zážitek. Další speciální platformu pro alternativní distribuci poskytuje Filmový festival Jeden svět v rámci svých programů *Jeden svět na školách*, *Jeden svět v regionech* a *Promítej i ty!*. Jeden svět na školách nabízí vybrané snímky základním a středním školám, kde pořádá speciální projekce spolu s besedami s tvůrci a odborníky. Po skončení festivalu v Praze se Jeden svět přesouvá do dalších českých,

²⁸ rozhovor s Veronikou Liškovou, Zdenkěm Holým a Martinou Šantavou, červen/červenec 2019 - příloha č.1-3

moravských i slezských měst. Prostřednictvím tohoto programu mají dokumentární filmy možnost proniknout do celé České republiky. Vzhledem k renomé festivalu Jeden svět se kina zaplní diváky více, než kdyby se film na daných místech promítal samostatně. Jejich program *Promítej i ty!* dává možnost zapůjčení filmu kýmkoliv, kdo má zájem podělit se s lidmi ze svého okolí o svoje nadšení z dokumentárních filmů. Člověk ho může promítnout v klubu, kavárně, obchodě nebo u sebe doma - výběr místa náleží zájemcům o tento program. Organizátoři festivalu lidem nabízejí také pomoc s organizací a propagací.

Po uvedení v kinech a jiných místech se film zpravidla dočká své televizní premiéry a poté i online distribuce VOD.²⁹

VOD platformy jsou v dnešní digitální době velmi rozšířené, ale počtem diváků i výnosy se stále jedná o minoritní způsob distribuce.³⁰ Mezi nejvýznamnější české placené VOD platformy patří Dafilms a Stream.

Producent Zdeněk Holý vybral pro světovou premiéru svého snímku Mezinárodní festival dokumentárních filmů v Jihlavě. Film byl zde uveden v hlavní soutěži Česká radost. První promítnutí se odehrálo v rámci projektu Živé kino, které uvádí předpremiéry filmů na neobvyklých místech (střižny, byty tvůrců,..), jež nemusí být hotové a čeká je následné uvedení na Jihlavském festivalu. Poté autoři absolvovali se snímkem další předpremiéru při příležitosti Večeru s českým dokumentem, který pořádá Aerofilms v pražském kině Světozor. Zde snímek shlédli převážně filmoví profesionálové a kritici. Slavnostní světová premiéra se poté uskutečnila 25. října 2014 na MFDF Ji.hlava, kde film získal Cenu diváků.

V listopadu téhož roku byl film promítán na queer festivalu Mezipatra v Praze, který uvádí české i zahraniční filmy s gay, lesbickou, bisexuální a transgender tematikou.

Další úspěch film sklídl na festivalu Jeden svět v roce 2015, kde byl uveden také v jejich programu Jeden svět v regionech a dostal se tak do zakoutí celé České republiky. Film se nepromítal v rámci Jednoho světa ve školách. Dle režisérky Veroniky Liškové k tomu tento film nebyl úplně vhodný, jelikož se nejedná přímo o aktivistický film, ale o intimní portrét pozorující velmi nenásilným způsobem

²⁹ video on demand - audiovizuálních služeb na vyžádání

³⁰ ŠILAROVÁ, Hana. MIMO KINO: VOD DISTRIBUCE, UVÁDĚNÍ A SLEDOVÁNÍ FILMŮ / KINEMATOGRAFIE ONLINE [online], Cinepur: 2015 [13.5.2015] <<http://cinepur.cz/article.php?article=3258>>

svět pedofila. Dle jejích slov by to mohlo být zajímavé, avšak pouze za doprovodu odborníků s velmi dobře připravenou besedou.³¹

O kinodistribuci se v České republice starala distribuční společnost Artcam. Veřejná premiéra v kině proběhla 19. února 2015. Film byl promítán v klubových kinech po celé České republice. Podle výsledků z databáze Unie filmových distributorů ho v kinech navštívilo 1971 lidí, což vzhledem k jeho dokumentární povaze je spíše lepší výsledek.³²

Díky koprodukcí s Českou televizí, mělo film možnost shlédnout i publikum, které by si ho v programu kina nevybralo. V ČT měl snímek premiéru v úterý 20.10.2015 na ČT2. S ohledem na jeho téma a přístupnost 15+ běžel v 21:55. Jeho televizní premiéru vidělo 86 000 diváků, což je podprůměrná sledovanost. V roce 2015 byla průměrná sledovanost distribučních dokumentárních filmů na ČT2 123 000.³³ Podprůměrnou sledovanost Danielova světa může mít na svědomí několik aspektů. První aspekt je načasovanost snímku a jeho premiéra, kdy je možné, že česká společnost nebyla na takovou problematiku dostatečně připravena. Dalším důvodem může být vysílací čas, který byl stanoven na pozdní večerní hodinu. Dřívější naprogramování snímku nebylo možné kvůli jeho charakteru a úloze veřejnoprávní televize. Poslední příčinou by mohlo být jeho choulostivé téma samo o sobě.

Po jeho premiéře se film dočkal jedné reprízy, kdy ho shlédlo 36 000 diváků. Poté byl přístupný na internetové platformě ČT I-vysílání, kde ho během prvního týdne shlédlo 0 diváků. Informace o tom, kolik lidí si ho přehrálo v dalších týdnech, je neznámá.³⁴

Film je také od 20. června 2016 k dispozici na placené VOD platformě *Dafilms*, kde ho shlédlo celkem 508 diváků, při čemž si film stáhlo 191 uživatelů a v online podobě ho vidělo 191 lidí.³⁵

Na výsledcích návštěvnosti a sledovanosti se může zdát, že tento snímek nezasáhl příliš velkou část populace a vyvstává tak otázka, zda vůbec mohl

³¹ rozhovor s režisérkou Veronikou Liškovou, 3.8.2019 - příloha č.1

³² databáze Unie filmových producentů 2014-2015 - příloha č.4

³³ databáze České televize, Martina Šantavá a Lucie Vučkovič

³⁴ databáze České televize, Martina Šantavá a Lucie Vučkovič

³⁵ databáze Dafilms, Barbora Langmajerová, 2016-2018

ovlivnit společnost, když ho shlédlo tak malé množství diváků. Prokazatelné ovšem je, že snímek vyvoval přirozený zájem médií a díky tomu se otevřela diskuze nejen o samotné pedofilii, ale také o nesmyslnosti jakýchkoliv společenských předsudků.

3.3 Přijetí v České republice z pohledu diváků i profesionálů

Kontroverze Danielova světa může být patrná i v reakcích diváků, někteří jsou příjemně překvapeni a film vnímají obdivuhodně s jistou empatií. Jiní na něj naopak nahlízejí kriticky, opovrhlivě a nepochopitelně.

I přesto byl film přijat spíše pozitivně, což potvrdili nejen tvůrci a jejich zkušenosti z besed, ale i některé komentáře na portálu Československé filmové databáze.

Dalším faktorem, který přispívá k jeho pozitivnímu vnímání může být i Cena diváků z MFDF Ji.hlava. Uznání si získal také u většiny filmových kritiků. Byl dokonce nominován v kategorii nejlepší dokument na Cenách české filmové kritiky, ale nominaci neproměnil.

Podle tvůrců reakce diváků na festivalech a následných besedách byly pozitivní. Režisérku Veroniku Liškovou nejvíce překvapilo právě to, jak moc pozitivní ohlasy její snímek vzbudil. *“Má zkušenost je taková, že lidé mají s mým filmem problém předtím, než ho vidí. Pak už ty reakce bývají klidné, protože jsem chtěla film natočit jemně, nic jím nikomu nevnucuji.”*³⁶

Producent Zdeněk Holý podotknul, že v některých lidech film vzbudil odvahu a oni se začali tvůrcům po projekcích svěřovat se svými zážitky, kdy byli jako děti zneužívaní.³⁷ Mezi diváky se našli rovněž lidé, kteří s filmem nesouhlasili. Pro režisérku byla nejvíce nepříjemná debata na projekci v Městské knihovně v Praze, kdy ji dvě divačky osočili dokonce z toho, že tímto filmem škodí společnosti.³⁸ Jména tvůrců též figurují jako veřejní nepřátelé na neofašistických stránkách White media.

³⁶ MÍŠKOVÁ, Věra. Pedofil automaticky neznamená zločinec. Na Berlinale měl mezinárodní premiéru Danielův svět-rozhovor s V.Liškovou [online] Novinky.cz a Právo: 2015 [11.2.2015] <<https://www.novinky.cz/kultura/clanek/pedofil-automaticky-neznamena-zlocinec-na-berlinale-mel-mezinarodni-premieru-danieluv-svet-276431>>

³⁷ rozhovor s producentem Zdeňkem Holým, 24.6. 2019 - příloha č.2

³⁸ rozhovor s režisérkou Veronikou Liškovou, 3.8.2019 - příloha č.1

Na zmíněném portálu ČSFD film zatím ohodnotilo 1170 uživatelů a 71 se k němu písemně vyjádřilo.

Většina komentářů vyzdvihuje odvalu tvůrců natočit takovýto film a odvalu protagonisty, který se ve filmu rozhodl vystoupit. Pro jednoho uživatele bylo dokonce zjištění, že film má spíše pozitivní ohlas, překvapivé.³⁹

Další uživatel⁴⁰ oceňuje samotný vznik snímku, protože odbourává určitá tabu a dovoluje náhlédnout do myšlení těch, jež mají důvod skrývat své touhy, myšlenky a city. Na druhou stranu postrádá autorský přínos ze strany režiséra. Náměť pro něj není dostatečně autorsky rozpracován a nevtahuje diváka.

Jedna z reakcí⁴¹ vypichuje minimalistickou formu zpracování a empatický vhléd do protagonisty vyrovnávajícím se s faktem, že nikdy nebude mít lásku, rodinu, děti a ani sex.

Jana Bébarová⁴² hodnotí snímek jako nejdůležitější český film poslední doby a blíže se mu dokonce věnuje na stránkách 25fps.cz. Vnímá jej jako přesvědčivý a průkopnický film nabourávající a převracující předsudky. Vyzdvihuje také otevřenost Daniela a to jakým způsobem se k němu režisérka přiblížila a snímek zpracovala - hluboce, emotivně a přiměřeně.⁴³ Na její recenzi reaguje opačným názorem Lenka Farkačová, jež ve svém komentáři vzkazuje tvůrcům, že by se za snímek měli stydět a začít žít hodnotnou prací.⁴⁴

Na internetové platformě České televize vyvolal film ostřejší diskuzi, ačkoliv se k němu vyjádřili pouze čtyři diváci. To nasvědčuje tomu, že v České televizi film nezískal široký ohlas, což je patrné i na podprůměrné sledovanosti. Jeden z

³⁹ KAYLIN. Česko-slovenská filmová databéze [online] CSFD.CZ: 2016 [17.5.2016] - příloha č.5 <<https://www.csfd.cz/film/342884-danieluv-svet/komentare/>>

⁴⁰ GAUDALIN. Česko-slovenská filmová databéze [online] CSFD.CZ: 2016 [6.1.2016] - příloha č.5 <<https://www.csfd.cz/film/342884-danieluv-svet/komentare/>>

⁴¹ CHEGUEVARA. Česko-slovenská filmová databéze [online] CSFD.CZ: 2014 [28.10.2014] - příloha č.5 <<https://www.csfd.cz/film/342884-danieluv-svet/komentare/>>

⁴² BEBACEK. Česko-slovenská filmová databéze [online] CSFD.CZ: 2015 [5.2.2015] - příloha č.5 <<https://www.csfd.cz/film/342884-danieluv-svet/komentare/>>

⁴³ BEBÁROVÁ, Jana. Třináctá komnata pedofila. [online] 25fsp.cz: 2015 [8.2.2015] <<http://25fps.cz/2015/danieluv-svet/>>

⁴⁴ FARKÁČOVÁ, Lenka: "STYĎTE SE a žijte se hodnotnou prací, jestli na to máte mozkovou kapacitu. A modlete se, aby se chudák Daniel náhodou nezamiloval do syna někoho z vás." Třináctá komnata pedofila-komentáře (1) [online] 25fsp.cz: 2015 [21.10.2015] <<http://25fps.cz/2015/danieluv-svet/>>

uživatelů⁴⁵ se vyjádřil vulgárním způsobem, kdy pedofily "hodil" do jednoho pytle spolu se svými předsudky a nazval je lidskými zrudami, které by měla společnost zavřít. Jiného uživatele⁴⁶ udivilo, jak takový film může Česká televize vysílat. Naopak *Rostislav Adam* se postavil za dle něj odvážného Daniela a jeho příběh.⁴⁷

Vedle diváků film hodnotili také publicisté v různých mediích. Danielův svět neměl žádnou plánovanou PR kampaň a veškerá mediální pozornost se kolem filmu vytvořila přirozeným způsobem.⁴⁸ Na jednu stranu lze říci, že zájem médií vzbudilo kontroverzní téma snímku samo o sobě, na druhou stranu nelze opominout jeho uvedení na Jihlavské festivalu, kde získal Cenu diváků, která novináře na film upozornila. Další úspěšnou vlnou v médiích pro tento film bylo jeho uvedení na Berlinale, kam se mnoho českých dokumentů nedostane.

V kulturním časopise *A2larm* se k filmu vyjádřil filmový publicista Antonín Tesař. Dle něj je Danielův svět v některých ohledech mimořádně podnětným filmem: "*Chce totiž nahradit stávající stereotyp pedofila jako pudového násilníka jiným, mnohem realističtějším a tolerantnějším modelem pedofila coby tragické postavy.*"⁴⁹

Jeden z nejznámějších filmových kritiků Kamil Fila považuje snímek za jasný průlom pro českou společnost. Domnívá se ale, že pro některé lidi tento dokument může být znakem nejhlubšího úpadku dnešní civilizace a vyvolat v nich dojem, že otevřená tematizace znamená počátek tolerance, kvůli které bude společenská většina ohrožena, či dokonce utlačena menšinami. Popisuje tento snímek jako nejsmutnější z filmů, jenž byly v poslední době k vidění, jelikož pedofilové nebudou přijati s nadšením ani těmi, kteří projeví pochopení a ochotu naslouchat. "*Tváříme se tolerantně, máme pocit, jak daleko jsme pokročili, ale*

⁴⁵ RODIČ. Danielův svět-diskuze [online] ČT: 2015 [21.10.2015] - příloha č.6 <<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10433989968-danieluv-svet/diskuse/>>

⁴⁶ MÍŠA. Danielův svět-diskuze [online] ČT: 2015 [26.10.2015] - příloha č.6 <<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10433989968-danieluv-svet/diskuse/>>

⁴⁷ ADAM, Rostislav: "*Z mého pohledu je Daniel hodně odvážný, když se odhodlal s tím vyjít na světlo. Je však na začátku boje za pochopení. On sám se bohužel asi nedožije doby, kdy se tito lidé budou brát jako normální lidé.*"

Danielův svět-diskuze [online] ČT: 2015 [26.10.2015] - příloha 6 <<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10433989968-danieluv-svet/diskuse/>>

⁴⁸ rozhovor s producentem Zdeňkem Holým, 24.6. 2019 - příloha č.2

⁴⁹ TESAŘ, Antonín. Danielův svět:pedofil jako tragická postava [online] *A2larm.cz*:2015 [25.10.2014] <<https://a2larm.cz/2014/10/danieluv-svet-pedofil-jako-tragicka-postava/>>

raději si nebudeme kazit pracně budovaný mediální obraz a vyloučíme z něj vše, co obnáší existenciální bolest." dodává Fila.⁵⁰

Zároveň podle Antonína Tesaře film nevyužil dostatečným způsobem svého potenciálu, jelikož ve zkoumání tématu nešel příliš do hloubky. Tesař filmu vytýká soustředěnost pouze na Danielův milostný život, díky čemuž film potvrzuje jiný společenský mýtus, podle nějž se život pedofila točí pouze kolem touhy po vztazích s dětmi.⁵¹ Toho názoru je též Mirka Spáčilová, která napsala, že ve filmu chybí druhý pohled a film se točí v kruhu kolem dvou motivů - stesku po své lásce a ujišťování se, že by dítěti neublížil. Podle ní není problém předpokládaná a zakořeněná nedůvěra společnosti vůči pedofilům, ale spíše způsob, jakým hrdina Daniel ve filmu vystupuje a díky čemuž se dokument mění ve strojený autoportrét.⁵²

Danielův svět je důležitý převážně svým tématem, přesto se jedná o filmové dílo, kde se vedle obsahové stránky a tématu hodnotí taktéž jeho řemeslná stránka. Podle Antonína Tesaře působí snímek řemeslně neohrabaně, jelikož některé dialogy nevypadají příliš věrohodně a autenticky. Dalším nedostatkem je podle něj vizuální stránka.⁵³

Naopak Iva Přivřelová vnímá snímek filmově velmi zajímavý. Ve své recenzi ho popisuje jako ojedinělý počín spojující sílu filmového výrazu se silou příběhu osudu svého protagonisty s významnou společenskou rolí.⁵⁴

Na stránkách ČT24 se k filmu vyjádřila Jana Benediktová: *„Převažujícím tématem je věčné (celoživotní) balancování mezi přirozenou potřebou lásky a nemožností ji dosáhnout. Dokument vědomě brnká na divákovu strunu blízkosti, přesvědčení, že máme nárok milovat a být milováni.*“ Vedle tématu a jeho pojetí ve filmu věnuje pozornost i úvahám o tom, jakým způsobem film přijali diváci a

⁵⁰ FILA, Kamil. KDYŽ UŽ TEN PEDOFIL EXISTUJE, AŽ DĚLÁ, ŽE NEEXISTUJE [online], Respekt: 2015 [4.12.2015] <<https://www.respekt.cz/delnici-kultury/kdyz-uz-ten-pedofil-existuje-at-dela-ze-neexistuje>>

⁵¹ TESAŘ, Antonín. Danielův svět: pedofil jako tragická postava [online] A2larm.cz: 2015 [25.10.2014] <<https://a2larm.cz/2014/10/danieluv-svet-pedofil-jako-tragicka-postava/>>

⁵² SPÁČILOVÁ, Mirka. RECENZE: Já, pedofil a umělec. Danielův svět se kloní k autoportrétu [online] IDNES.cz: 2015 [20.2.2015] <https://www.idnes.cz/kultura/film-televize/danieluv-svet-recenze.A150219_185954_filmvideo_ts>

⁵³ TESAŘ, Antonín. Danielův svět: pedofil jako tragická postava [online] A2larm.cz: 2015 [25.10.2014] <<https://a2larm.cz/2014/10/danieluv-svet-pedofil-jako-tragicka-postava/>>

⁵⁴ PŘIVŘELOVÁ, Iva. Odvážný Danielův svět boří předsudky o pedofilech [online] e15.cz: 2015 [25.2.2015] <<https://www.e15.cz/magazin/odvazny-danieluv-svet-bori-predsudky-o-pedofilech-1164551>>

pokládá si otázku, zda jsou jejich reakce výpovědí o tolerantní a otevřené společnosti, která se pokouší v 21.století porozumět takovým věcem, které vybočují z její stanovené normality.⁵⁵

Nepochybně se jedná o důležitý snímek nesoucí poselství o tématu pedofilie. Zároveň přináší společnosti velké množství podnětů k zamyšlení a vytváří divákům nové otázky, na nichž si musejí sami nalézt odpovědi. Na to se váže výtky ze strany některých diváků, kterým ve filmu scházela aktivistická stránka a měli pocit, že tvůrci nevyužili dostatečný potenciál tématu. Jiní naopak ocenili empatický přístup režisérky a její nenásilné pojetí portrétu o zakázané lásce, vzhledem k tomu, o jak moc komplikovanou a citlivou látku se jedná. Pro zlomek diváků byl film nepochopitelný a nedokázali ho přijmout.

I přes rozporuplné recenze, je zřejmé, že většina lidí vnímá tento snímek jako stěžejní počín s ohledem na jeho téma. Někteří mu vyčítají jeho filmové zvtárnění, které jim nepříjde nijak inovativní. Na druhou stranu u dokumentárních snímků většinou převažuje téma nad filmovým zpracováním, jež ve většině případech bývá silnější a poutavější než vizuální, stříhová či zvuková kvalita. Tyto vlastnosti filmového díla bývají pro většinu diváků druhotné.

⁵⁵ BENEDIKTOVÁ, Jana. Danielův svět – cesta do hlubin pedofilovy duše [online] ČT24: 2015 [21.2.2015] <<https://ct24.ceskatelevize.cz/kultura/1505508-danieluv-svet-cesta-do-hlubin-pedofilovy-duse>>

3.4. Pohled odborníků a insiderů

Danielův svět vzbudil zájem nejen u široké veřejnosti a médií, ale i u samotných pedofilů. To jakým způsobem ho přijímají je důležité, jelikož mezi nimi jsou tací, jenž se nacházejí v podobné situaci jako Daniel. Na ně může tento film mít silnější dopad než na nepedofilní společnost, pro kterou je snímek pouze informativního charakteru. Oni jsou jedinými, kteří se mohou s tímto respondentem ztotožnit a plně ho pochopit, neboť sami mají stejný problém.

Jejich zájem potvrzuje aktivita kolem filmu na portálu pedofilní komunity ČEPEK, kde si sdílejí nejen své názory, ale i novinové články k tomuto filmu.⁵⁶ Uživatelé mezi sebou sdílí každou recenzi. Monitorování všeho kolem filmu dokazuje, že je to pro ně důležité. Někteří uživatelé se k filmu vyjadřují napřímo. Jeden z uživatelů považuje snímek za stežejní a sám se vyjádřil, že to má podobně jako Daniel. Dle něj je důležité, aby se taková témata ve společnosti otevírala a mohlo se o nich veřejně diskutovat.⁵⁷

Zajímavý dopad měl snímek na jednoho nepedofilního uživatele, který po shlédnutí filmu chtěl pospat své pocity a narazil přitom na stránku ČEPEK. Popisuje svůj zážitek z opačné strany, kdy se jako dítě zamiloval do padesátiletého souseda a toužil s ním být i sexuálně. Ač se komentář může zdát zvrácený, podle ostatních členů to takto má více malých chlapců, ovšem ne vždy se jedná o sexuální touhu, ale o pozornost a zájem někoho staršího. To často bývá způsobené tím, že na něj jeho rodina nemá dostatek času. I přes to tato situace dle něj nemusí být ojedinělá, ale určitě ne nijak častá.⁵⁸

Podle sexuologa Petra Weisse, který se podílel na snímku jako odborný poradce, má film tři osvětové aspekty. Zaprvé se díky tomu začíná diskutovat o tom, že pedofie automaticky neznamá zneužívání dětí. Zadalší má preventivně terapeutickou roli zaměřenou přímo na lidi s pedofilní orientací. Může pro ně být potřebné zjištění, že v tom nejsou sami a mohou žít důstojný život, aniž by někomu ublížili. Poslední důležitý aspekt tohoto filmu vnímá Weiss v jeho možné sexuální výchovné roli. Podle něj může upozornit děti a jejich rodiče na existenci

⁵⁶ Československá pedofilní komunita. Forum-Danielův svět [online] <<https://www.pedofilie-info.cz/forum/viewforum.php?f=82>>

⁵⁷ SERTRALIN. Danielův svět-můj názor [online] Československá pedofilní komunita: 2017 [8.2.2017] <<https://www.pedofilie-info.cz/forum/viewtopic.php?f=82&t=6111&sid=3133a4ce35982a565ee00615ce1eb559>>

⁵⁸ MEDVÍDEK. Hledal jsem si svého pedofila! [online] Československá pedofilní komunita: 2015 [20.10.2015] <<https://www.pedofilie-info.cz/forum/viewtopic.php?f=82&t=5301&sid=3133a4ce35982a565ee00615ce1eb559>>

takového problému a díky tomu, by mohli lépe vycítit případné riziko. Dokument by mohl rodiče navést také k tomu, aby s dětmi více mluvili o těchto tématech.⁵⁹ Klinický psycholog Jiří Los se ale domnívá, že tento dokument není pro pubescentní a pubertální děti vhodný, jelikož není informačně vyvážen o druhé straně pedofilie a jejich možných nebezpečích. Pro nedospělé diváky by Los doporučoval, aby snímek obsahoval rovněž názory nestranných lidí a odborníků, kteří by tuto problematiku podali více objektivně. Snímek i přes to považuje za užitečný a důležitý, kvůli jeho vnesení do vnitřního světa pedofila.⁶⁰

⁵⁹ posudek na snímek Danielův svět pro ČT, Petr Weiss, 15.4.2014 - příloha č.7

⁶⁰ posudek na snímek Danielův svět pro ČT, Jiří Los, 9.4.2014 - příloha č.7

4. Jednotlivé kroky při výrobě filmu

"Dostáváme se do světa skutečného dokumentu, do toho jediného světa, v němž dokumentární film může doufat, že najde pravou sílu umění. Tady přecházíme od prostého popisu, syrového záznamu, ke třídění, k přehodnocování a tvořivému zdůraznění záměru." John Grierson⁶¹

4.1. Možnosti financování a podpory u dokumentárního filmu

V České republice existují dvě možnosti finančních zdrojů, které lze rozdělit na soukromé a veřejné. Mezi veřejné zdroje patří státní podpora, podpora z evropských fondů a podpora veřejnoprávní České televize. K soukromým zdrojům řadíme vklad producenta, koproduční zapojení jiných společností, podporu soukromých televizí (HBO, Nova, Prima,..), podporu od soukromých firem a podnikatelů a zapojení distribučních společností ve formě minimální garance.

Vedle využití finančních zdrojů mají tvůrci také možnost využít nefinanční podpory, které slouží zejména k lepšímu zprostředkování filmu divákům. Existují různé mezinárodní a národní programy, jež tvůrcům pomohou nejen s hledáním mezinárodních partnerů pro koprodukcii, financování i distribuci, ale i s dramaturgií filmu a producentskou strategií. Tyto programy mohou samotnému filmu pomoci zjistit jeho mezinárodní potenciál a dostat se na světový trh.

Producent Zdeněk Holý se nejdříve pokusil o koprodukcii s HBO Europe s.r.o., kde v té době organizovali soutěž námětů dokumentárních filmů pro cyklus Bez cenzury. Tento cyklus nabízel podporu kontroverzním dokumentům, z toho důvodu si Zdeněk Holý zvolil HBO před ČT. Po neúspěchu v této soutěži se tvůrci rozhodli pro klasickou formou financování českých dokumentů. Nejdříve se přidal jako jednatel k již existující produkční společnosti Vernes s.r.o. a pod její záštitou podal žádost na Státní fond kinematografie.⁶²

Kreativní producentka Martina Šantavá, jež vedla cyklus Bez cenzury v HBO mezitím přecházela do České televize, ve které nový generální ředitel Petr Dvořák obnovoval systém kreativních producentů. Tvůrci se nakonec rozhodli jít s filmem za Martinou Šantavou do České televize.⁶³ V současné době musí jít distribuční celovečerní film obvykle na Velkou programovou radu, kde ho

⁶¹ GRIERSON, John (1963): První zásady dokumentárního filmu. In Brož, Jaroslav a Ljubomír Oliva (eds.): Film je umění. Praha: Orbis.

⁶² rozhovor s producentem Zdeňkem Holým, 24.6. 2019 - příloha č.2

⁶³ rozhovor s kreativní producentkou ČT Martinou Šantavou, 7.8.2019 - příloha č.3

prezentuje producent s režisérem. V roce 2012 šel Danielův svět pouze na Malou programovou radu a byl následně schválen. Podle Zdeňka Holého měli veliké štěstí, jelikož v té době nastoupil do vedení ČT Petr Dvořák, který chtěl televizi zbavit své konzervativnější nálepky.⁶⁴

Tento snímek byl financován pouze z veřejných zdrojů (Státní fond kinematografie a veřejnoprávní Česká televize). Státní fond filmu pomohl k získání koprodukce s Českou televizí. Díky podpoře ČT získali tvůrci důvěru odborníků, bez jejichž pomoci by tento film nedokázali zrealizovat. Ti jim následně pomohli dostat se k Československé pedofilní komunitě, kde potkali protagonistu Daniela.⁶⁵

Tvůrci se s filmem zúčastnili i mezinárodní platformy East Doc Platform, kterou pořádá Institut dokumenárního filmu. Tato platforma existuje již od roku 2001 a v dnešní době se jedná o největší platformu k získávání mezinárodních partnerů pro koprodukcii, financování a distribuci dokumentárních projektů ve střední a východní Evropě. Nejdůležitější akce této platformy je mezinárodní pitching East Doc Forum, kde mají tvůrci možnost získat pozornost decision makerů, festivalových programérů a jiných partnerů pro jejich film. East Doc Fórum předchází pětidenní přípravný workshop, který má pomoci režisérům a producentům finalizovat vizuální ukázkou projektu, vytvořit distribuční strategii, vylepšit komunikační a prezentační dovednosti.⁶⁶

Díky tomuto fóru se Danielův svět dostal do povědomí evropské filmové industry skupiny. Největší zájem zde o film projeví programéři z mezinárodního festivalu Doc.Leipzig, kde měl mít původně světovou premiéru.⁶⁷ Nakonec se tvůrci rozhodli pro uvedení na MFDF Ji.hlava a získali zde ocenění, jež jim otevřelo cestu k českým divákům. Premiéra na tomto festivalu mu nezavřela dveře ani před uznávanými festivaly ve světě. Mezinárodní publikum si snímek získal na Berlínském mezinárodním filmovém festivalu (zkráceně Berlinale).

⁶⁴ rozhovor s producentem Zdeňkem Holým, 24.6. 2019 - příloha č.2

⁶⁵ rozhovor s režisérkou Veronikou Liškovou, 3.8.2019 - příloha č.1

⁶⁶ IDF: EAST DOC PLATFORM, EAST DOC FORUM [online] <<https://dokweb.net/aktivity/east-doc-platform/2020/o-projektu>> <<https://dokweb.net/aktivity/east-doc-platform/2020/east-doc-forum>>

⁶⁷ rozhovor s producentem Zdeňkem Holým, 24.6. 2019 - příloha č.2

4.2. Development, Natáčení, Postprodukce

V této části bakalářské práce se zaměřím na jednotlivé části výroby dokumentárního filmu, které jsou pro jeho cestu k divákovi nezbytné. Také specifikuji úlohy hlavních štábových profesí. Výroba filmu se dělí na tři stěžejní části - vývoj námětu a scénáře, natáčení a postprodukce.

VÝVOJ

Režisér a producent společně spolupracují již od samého začátku. Jejich úlohy se mohou navzájem prolínat, ale každý má svůj stěžejní úkol a společně se doplňují, čímž tvoří perfektní symbiózu. Režisér se plně věnuje námětu, rozpracovává scénář a vybírá vhodného protagonistu. Musí si během vývoje stanovit formální zpracování příběhu, k čemuž patří dokonalé poznání prostředí, což obecně trvá delší, nebo stejně dlouhou dobu jako samotná realizace natáčení. Teprve poté si autor specifikuje a formuluje téma své práce.⁶⁸ Během toho producent obstarává veškeré prostředky nutné k řádnému vývoji a následné výrobě i distribuci jejich projektu. Nejdůležitějším úkolem producenta po zafinancování projektu je rozhodnutí, co je nejlepší pro film po jeho dokončení. Musí dopředu naplánovat načasování filmu, distribuční a festivalovou strategii, případně alternativní či online distribuci a marketingovou kampaň. To vše by si měl producent promyslet během přípravných prací, jelikož se tomu podřizují případné finance, natáčecí plán a harmonogram distribuce.

Producent Zdeněk Holý přišel s námětem za režisérkou Veronikou Liškovou, která ho dále rozpracovala. Nejdříve velmi složitě hledala vhodného protagonistu a vhodnou formu, jakou celý příběh odvypráví. V první fázi příprav tvůrci přemýšleli i nad možností, že by všichni respondenti ve filmu neměli odkrytou tvář a vystupovali by v maskách, které by si sami vyrobili. Měli ale obavu, že by toto zpracování mohlo působit děsivě a záhadně.⁶⁹ Tím by tvůrci veřejný strach z pedofilie mohli podpořit. Nakonec našli Daniela, který souhlasil s vystoupením před kamerou a odhalením své identity široké veřejnosti. Po několika měsících rešerší, kdy se režisérka scházela s Danielem a načítala o problematice literaturu, se rozhodla pro filmový portrét, jehož stěžejním tématem by mohla být zakázaná láska. Mezitím producent Zdeněk Holý sháněl koproducenty a finanční zaštitění,

⁶⁸ ADLER, Rudolf. Cesta k filmovému dokumentu. 2., upr. vyd. Praha: Akademie múzických umění, 1997. s.27. ISBN 80-85883-22-8.

⁶⁹ rozhovor s producentem Zdeňkem Holým, 24.6. 2019 - příloha č.2

aby mohl snímek začít vznikat. Veškeré přípravy, obsazení štábu a shánění podkladů pro tento film trvaly rok.

NATÁČENÍ

"Všechno souvisí se vším. V případě realizace filmového dokumentu platí ona známá teze beze zbytku, aniž se stává sofistickým mudrováním nad nemožností postihnout to podstatné, nebo fatálním, rezignujícím povzdechem." Rudolf Adler⁷⁰

Natáčení je pro dokumentární tvorbu rozhodující a velice důležitou chvílí.⁷¹ Je to chvíle, ve které se uplatňuje již stvořený scénář a zároveň každý další natáčecí den ho může pozměnit a posunout jiným směrem.

Scénářistický proces u dokumentárního filmu nekončí ve fázi přípravných prací jako u hraného filmu, nýbrž často přesahuje k natáčení a může občas končit při dokončovacích pracích během postprodukce.⁷² Kostra a téma příběhu bývá zřetelná již před natáčením, ale finální struktura filmu vzniká často až ve střižně. Štáb by měl zvládat předvídat možný vývoj, dokázat se přizpůsobit situaci a umět pohotově reagovat. Důležitý je styl natáčení, který si tvůrci dopředu zvolí. Některé dokumentární filmy se natáčejí observační metodou, kdy se štáb snaží minimálně zasahovat do děje a příběh se vytváří zejména ve střižně. Další metoda se nazývá rekonstrukční, kdy režisér rekonstruuje a režíruje uběhlé události protagonisty. V obou případech je důležité, aby autor dokázal vytvořit jedinečný a objevitelský pohled na realitu.

Producentská práce během natáčení se prolíná a doplňuje s jeho prací během přípravné fáze. Producent by měl po celou dobu vytvářet co nejlepší podmínky pro realizaci filmu. Dalším jeho důležitým úkolem je smluvní zajištění všech členů štábu, protagonistů a míst, kde natáčení probíhá. Producent je subjekt, jež má za celý projekt právní odpovědnost.

Natáčecí plán se vytváří podle možností respondentů a členů štábu. Většinou je dopředu stanoven počet natáčecích dnů a ty se poté jednotlivě plánují po kratších úsecích.

⁷⁰ ADLER, Rudolf. Cesta k filmovému dokumentu. 2., upr. vyd. Praha: Akademie múzických umění, 1997. s.43. ISBN 80-85883-22-8.

⁷¹ GAUTHIER, Guy. Dokumentární film, jiná kinematografie. V Praze: Akademie múzických umění, 2004. s.166. ISBN 80-7331-023-6.

⁷² ADLER, Rudolf. Cesta k filmovému dokumentu. 2., upr. vyd. Praha: Akademie múzických umění, 1997. s.43-44. ISBN 80-85883-22-8.

Natáčení *Danielova světa* probíhalo po dobu jednoho roku. Režisérka Veronika Lišková stanovila dobu natáčení spolu s producentem Zdeňkem Holým a to z toho důvodu, aby bylo možné určitým způsobem zachytit jeho život, ve kterém by proběhl alespoň částečný vývoj. Natáčení probíhalo každý měsíc, zhruba 2-4 dny. Na place byli přítomni pouze režisérka, kameraman Braňo Pažitka a zvukař Jan Richtr. Produkčně projekt zaštiťoval sám producent.⁷³

POSTPRODUKCE

Filmové dílo se dokončuje v postprodukční fázi, kde se utváří jeho finální podoba. Nejdříve nastává stříhová skladba, jejímž prostřednictvím se do díla dostává autorův rukopis. Je to proces, během kterého se určuje základní struktura filmu, posloupnost všech natočených scén, napětí a tempo, jakým se příběh ve filmu bude odehrávat. Zatímco téma a název filmu by mělo vyvolat u diváka zájem, stříh má za úkol ho stupňovat a udržet.

Po schválení finálního stříhu následuje zvuková a obrazová postprodukce, které je možné dělat současně. Zvuková postprodukce se stará o výsledný stříh zvuku, hladinu zvukové stopáže, veškeré ruchy a postsynchrony. V neposlední řadě přímíchává do snímku i hudbu. Obě stopy se poté dají dohromady, snímek se otitulkuje a vytvoří se jeho finální nosič. Ve většině případech je potřeba vytvořit dvě verze zvukové stopy - jednu tzv. kinoverzi a jednu televizní verzi.

Postprodukce *Danielova světa* se konala v České televizi v rámci jejích interních kapacit. Nejdříve Veronika Lišková spolu se střihačkou Hedvikou Hansalovou sestavili strukturu a poté film sestříhaly. Během stříhání film pravidelně konzultovali s dramaturgem Martinem Marečkem. Finální verze stříhu byla hotová během čtyř měsíců.⁷⁴ Vzhledem k tomu, že se jedná o koprodukční film České televize, musela bezprostředně po dokončení finálního stříhu proběhnout schvalovací projekce, na které byl projekt úspěšně schválen. Tato projekce slouží k tomu, aby se koproducenti, dramaturgové a celý štáb hromadně vyjádřili k obsahu a filmovému zpracování. Teprve poté se začne pracovat na obrazové a zvukové postprodukci.

⁷³ rozhovor s producentem Zdeňkem Holým, 24.6. 2019 - příloha č.2

⁷⁴ rozhovor s režisérkou Veronikou Liškovou, 3.8.2019 - příloha č.1

ZÁVĚR

Podle dostupných a zjistitelných údajů měla distribuce Danielova světa podprůměrný výsledek ve sledovanosti jak v kině, České televizi, tak i na internetových VOD platformách. Samozřejmě je možné, že nějaké množství diváků si snímek stáhlo neplaceně na platformě Ulož.to, kde je také k dispozici. Jeho festivalová návštěvnost je také nezaznamenaná. Obecně se dá podle přístupných dat říci, že snímek s tak malou sledovaností nemohl sám o sobě zasáhnout širokou veřejnost. Na druhou stranu díky svému tématu a uznávanému sexuologovi Petru Weissovi, který snímku poskytl odbornou záštitu, se snímek dostal do podvědomí novinářů. Tímto způsobem měl možnost zasáhnout větší část populace, do které patří i lidé, jež by se na takový snímek nepodívali. Zájem vzbudil u rozličných žurnalistů, kteří zasahují různé čtenářské skupiny - od kulturního časopisu A2larm, týdeníku Respekt, Lidových novin až po IDNES a Novinky. Dalo by se tedy říci, že jeho (ač neplánovaná a přirozená) mediální kampaň měla větší dopad a ohlas než samotný snímek. U té by se dalo shrnout, že měla dvě zásadní vlny. První takovou vlnou byla premiéra filmu na MFDF v Jihlavě, kde si snímek získal oblibu u diváků, od kterých získal ocenění. Další novinářský zájem Danielův svět vzbudil v únoru 2015, kdy byl vybrán na mezinárodní festival Berlinale.

Dokumentárním filmem lze postihnout větší část populace uvedením v televizi. Televize dává filmu možnost zasáhnout širší škálu populace, jelikož diváci často sledují její program ze zvyku a z důvěryhodnosti vůči ní. Lidé tak mají přístup k filmům, které by si nevybrali v programu kin. To potvrzuje i fakt, že Danielův svět vidělo v České televizi skoro čtyřicetkrát více lidí než v kinech.

Dokumentární filmy mají bez podpory televize těžší cestu nejen k finančním prostředkům, získání důvěryhodnosti pro protagonisty, ale i k samotným divákům. Největší podporou pro dokumentaristy je Česká televize, jež podporuje velké množství projektů. U soukromých televizí je sice menší pravděpodobnost na získání podpory, ale zato nabízejí větší rozpočet pro realizaci. Producent by měl již ve vývoji, kdy se snaží svůj projekt zafinancovat, přemýšlet o jeho distribuci. Je důležité předvídat situace, aby film měl co nejlepší zázemí již od začátku. I to, s jakou televizí se tvůrci rozhodnou spolupracovat, ovlivní publikum filmu.

Dalším důležitým aspektem u distribuce dokumentárního snímku je tzv. alternativní distribuce, jejíž velkou část nabízí Institut dokumentárního filmu a samotné festivaly. Je ovšem možné zprodukovat i vlastní alternativní promítání snímku. Myslím, že tvůrci Danielova světa nevyužili dostatečný potenciál v jeho distribuci, kterou mohli díky tématu rozšířit i na debaty a přednášky na školách pro mladistvé. Snímek a jeho téma přímo nabízí možnost propojení s přednáškami sexuologů o dané problematice.

PŘÍLOHY

PŘÍLOHA 1 - ROZHOVOR S VERONIKOU LIŠKOVOU (3.8.2019)

1. Jak probíhal výběr hlavního protagonisty Daniela?

V.L.: Najít někoho pro náš film nebylo vůbec jednoduché. Nemohli jsme najít nikoho, kdo by neměl problém s natáčením na kameru a veřejným vystupováním pod svým jménem. Nějakou dobu jsme přemýšleli i nad variantou, že by měl hlavní protagonista nějakou masku. Nakonec jsme se skrze Československou pedofilní komunitu poznali s Danielem, který o svém problému mluví poměrně otevřeně - minimálně ve své literární tvorbě, ve které ani nikdy nevystupoval pod pseudonymem.

2. Byli nějaké věci a hranice, které ste si s Danielem určili před natáčením?

V.L.: S Danielem jsme se několik měsíců scházeli na kávě. S natáčením nesouhlasil hned na první schůzce, ale byl k tomu od začátku otevřený. Již na těchto schůzkách jsme se bavili o podobě filmu a o tom jak ho vnímáme, mluvili jsme i o hranicích, které musíme dodržovat. Nejkomplikovanější byl jeho platonický vztah s jedním chlapcem, se kterým se přátelil. Bylo jasné, že nesmíme toto přátelství a rodinu zmíněného chlapce nijak ohrozit. Bylo pro nás důležité, aby rodina s chlapcem nebyla identifikovatelná, jelikož by se mohlo stát, že by veřejnost velice těžko chápala jejich situaci, kdy rodina ví o Danielově orientaci a nechává ho se s jejich synem přátelit.

S Danielem jsme si stanovili dobu natáčení na rok, aby bylo možné nějakým způsobem zachytit jeho život a určitý vývoj.

3. Mluvili ste spolu o tom, co a jak budete natáčet?

V.L.: My jsme se vždy před natáčením potkali v nějaké kavárně a on mi vyprávěl o svém životě a následně jsme mluvili o tom, co by bylo dobré natočit. Zároveň každé to natáčení vneslo nějakou další možnost, kam bychom se mohli dostat. Vždy, když mě napadla nějaká situace, tak jsem se s ním o ní pobavila. Bylo pro mě důležité, jestli to cítíme nějakým způsobem společně - jednalo se například o natáčení s jeho bratrem nebo opravářem karmy. Daniel potřeboval opravit karmu a vyprávěl mi, že vždy když přijde někdo zvnějšku k němu do bytu, tak on musí schovat nástěnku s dětmi, kterou má pověšenou na zdi, protože pro cizí lidi by mohly být ty důvody těžce vysvětlitelné a pochopitelné. Já v té době potřebovala do filmu dostat to, že Daniel musí svůj byt přizpůsobit cizím lidem a situace s karmou pro to byla velmi vhodná a přirozená.

4. Při natáčení dokumentárních filmů je občas obtížné si udržet odstup s protagonistou. Někdy se stává, že se protagonisté upnou na autory filmů. Bývá to i z toho důvodu, že se často nachází v nelehkých situacích.

Jaké ste to měla s Danielem?

V.L.: Myslím, že tohle se nás netýkalo. Daniel měl spoustu přátel a všichni o jeho orientaci věděli. Nebylo to tak, že bych oslovila někoho, kdo žije v izolaci. Kdyby to byl někdo, kdo s tím není vyrovnaný a otevřený, tak by měl asi větší tendenci se upnout. On byl i dost aktivní v pedofilní komunitě, kde pomáhal mladším klukům se s tím vyrovnat.

5. Jak často ste s Danielem natáčeli a kolik ste měli celkem natočeného materiálu?

V.L.: Někdy jsme natáčeli intenzivněji a poté byla delší pauza, ale průměrně bych řekla, že jsme točili dvakrát za měsíc a natočili jsme přibližně 70 hodin materiálu.

6. Nyní máte dvěti, myslíte, že kdyby ste měla děti před natáčením, tak by ste tento film vnímala jinak?

V.L.: Nevím, to nedokážu posoudit, ale je to možné. Je pravda, že když jsem do toho filmu vstupovala, tak jsem o tomto tématu měla takovou tu typickou strukturu v hlavě o všech těch rovnítkách, kdy se pedofilie rovná zneužívání dětí. Brala jsem to tak, že když má někdo nálepkou pedofil a má tuto orientaci, tak ve většina případech právě zneužívá děti.

7. Takže by se dalo říct, že tento film změnili Váš postoj k této problematice?

V.L.: Ano. Ten názor se mi měnil již během těch rešerší a všech konzultací s různými sexuology a odborníky. Také se to ve mě změnilo i tím, že jsem se seznámila s několika lidmi s touto orientací prostřednictvím Československé pedofilní komunity.

8. Jak na to reagovalo Vaše blízké okolí? Například Vaše rodiče, nebyli vůči tomuto tématu skeptičtí?

V.L.: Z mých rodičů jsem necítila ani tak nějakou uzavřenost vůči tomu, jako spíš nějaké obavy z toho, že se pouštím do komplikovaného tématu, které může být komplikované ve výsledku.

Ale bylo pár mých přátel, kteří vůbec nechápali mou osobní motivaci pro tento film. Ale pro mě to vlastně docela brzy přestalo být to téma pedofilie. začala jsem to vnímat jako konkrétní příběh zakázané lásky. To je i to, co mě baví na dokumentárním filmu. Intimní ponoření do nějakého tématu přes lidský příběh. Jakmile jsem ty lidi poznala, měla jsem pocit, že ten film musím udělat. To, že se

mnou strávili tolik času a oni mi o sobě řekli tolik věcí. Všechny jejich příběhy mi přišly zajímavé. Vnímala jsem za velmi důležité jejich osudy vypovědět. A tím jsem to téma měla před sebou obhájené a dokázala jsem ho poté obhájit i před okolím. A doufám, že ten film to lidem potvrdil. Vlastně za mnou pak nikdo nechápavě nepřišel a já myslím, že všichni pozěji pochopili smysl toho filmu.

9. Vnímáte to tedy tak, že alespoň u některých skupin se podařilo změnit jejich názor a zbořit tím filmem předsudky o pedofilii?

V.L.: Já myslím, že do určité míry ano. Ale myslím, že je velmi podstatné si uvědomit, jaké publikum chodí na dokumentární filmy a vybírá si film s tímto tématem. Já si myslím, že většina diváků, kteří na to šli, tak v sobě již měli určitou míru otevřenosti. Tam může být nějaké procento lidí, které tam šlo ze zvědavosti. Ale například v Polsku se stalo, že na projekci někdo dotáhl svého kamaráda, který byl naprosto uzavřený a nechtěl film vidět. A po shlédnutí tento člověk řekl, že byl rád za takový snímek, který v něm určitým způsobem zapracoval.

Takže myslím, že na nějaké lidi to dopad mělo a minimálně jim to doplnilo informace a vzdělání. A třeba to rovnítka mezi pedofilii a zneužíváním dětí už nedávají tak automaticky.

10. Jak vnímáte mediální ohlas k tomu tématu, které vzbudil Váš film?

V.L.: To mediální pokrytí bylo vlastně dost přirozené. Ono to téma filmu vzbudilo v novinářích zájem samo o sobě a oni měli potřebu o tom psát. Samozřejmě přispěla také divácká cena na MFDF v Jihlavě a uvedení v Berlíně. Myslím, že na dokumentární film jsme měli poměrně veliký ohlas v médiích a vnímám to za podstatné, protože lidé, kteří na ten film nešli, měli alespoň možnost se o něm dozvědět z novin. Měli jsme články v různých médiích, takže to nebylo zaměřené na určitou bublinu lidí.

11. Myslíte, že ten film přijímali lidé jinak u nás než ve světě?

V.L.: Těžko říct, ale například v Německu to bylo jiné, jelikož tam je větší informovanost o tomto tématu. My jsme tam dokonce dělali jednu projekci s organizací, která pracuje s lidmi s touto orientací. A zrovna v tu dobu tam probíhala kampaň a v ulicích byly letáky, kde bylo napsáno: To že máte tuto orientaci, ještě nemusí znamenat, že budete zneužívat děti. Tam ta osvěta byla mnohem větší a promítlo se to i do publika, které bylo informovanější než u nás. Ale jinak ten film byl všude přijat dobře a nedokáži říct, že by lidé na snímek nahlíželi různým způsobem v jiných zemích. Ačkoliv jsem byla zvědavá, jak to přijmou lidé například z Polska, které je mnohem katoličtější zemí než my nebo z Maďarska, kde je poměrně vypjatá politická situace.

12. Setkala ste se i s negativním přijetím toho filmu?

V.L.: Setkali jsme se s jednou nepříjemnou debatou v Městské knihovně v Praze. Na projekci dorazily dvě ženy, které na mě křičely s ruským přízvukem, jak jsem si mohla takový film dovolit natočit a jestli znám teorie o tom, že když se takto komplikované téma uchopí, tak si lidé začnou myslet, že je to v pořádku. Říkaly mi, že tím filmem škodím. Moderátor, který tu debatu vedl, se do toho nijak nezapojoval. Dle mého názoru byla debata velmi neusměrněná.

13. Jezdil na ty besedy s Vámi i Daniel?

V.L.: Daniel byl pouze na předpremiéře, jelikož nechtěl vzbuzovat dojem, že si snímkem nahání u společnosti slávu a renomé. Daniel si řekl, že tímto filmem ukončí svou aktivistickou dráhu a přestane být též tak aktivní v pedofilní komunitě. On si uvědomil, že se musí od toho tématu odstříhnout a začít svůj život stavět na jiných pilířích.

14. Ste spolu stále v kontaktu?

V.L.: Ano jsme. Už to samozřejmě není tak intenzivní, ale zrovna před prázdninami jsme si psali.

15. Promítali ste ten film i v rámci nějaké kampaně? Například pro dospívající?

V.L.: Nepromítali, nikdo mě s tím neoslovil. Ale vlastně si nejsem jistá, zda je tento film k tomu vhodný. A pokud by se ve školách promítal, tak by to musela být opravdu dobře připravená debata s přednáškami různých odborníků. A ten náš film není aktivistický, jedná se vlastně o intimní portrét a funguje právě tou mírou nenásilnosti a intimnosti. Myslím, že i ta mediální kampaň v tom byla dost povedená, jelikož novináři své recenze uchopili rovněž nenásilně a přiměřeně. Ovšem sexuologové si ten film občas vyžádají na nějakou konferenci nebo přednášku.

16. Co by podle Vás by měl ten film divákům přinést?

V.L.: Myslím, že by si lidé měli uvědomit, že je potřeba vnímat každého člověka individuálně a že ti lidé potřebují více pomoci a důvěry od společnosti, aby tu hranici nepřekročili.

17. Setkala ste se v rámci besed s nějakou reakcí, která Vás překvapila?

V.L.: Vlastně ne. Až bych řekla, že jestli mě něco překvapilo, tak to byla pozitivní míra otevřenosti, s níž byl ten film přijat.

18. Myslíte si, že filmu pomohla podpora Česká televize?

V.L.: Myslím, že ano. Třeba když jsme chodili za těmi odborníky a sexuology, tak skutečnost, že za námi stála Česká televize působilo věrohodně. A i naopak pro ČT byla důležitá a důvěryhodná podpora všech odborníků. A zajímavé je také to, že původně jsme s tím námětem šli do HBO, kde se toho zalekli. Až poté jsme šli do ČT, kde jim to sedlo. Určitě to bylo i tím, že jsme přišli ve vhodnou dobu, kdy v ČT začínala nová éra pod vedením Petra Dvořáka a bylo to tam poměrně otevřené. Zároveň tam přecházela Martina Šantavá z HBO, která ten námět již znala. Ukázalo se rovněž, že takto kontroverzní a komplikované téma může být v České televizi. A myslím, že by i mělo.

PŘÍLOHA 2 - ROZHOVOR SE ZDENKĚM HOLÝM (24.6.2019)

1. Zajímalo by mě, kde se zrodil nápad o tom udělat tento film?

Z.H.: Ten nápad vznikl při sledování zpravodajství, kde říkali, že nějaký pedofil zase něco zlého provedl. Tenkrát jsme se na to dívali s mou ženou a já jsem ji říkal: copak není na světě alespoň jeden slušný pedofil, který děti nezneužívá? Napadlo mě, že by bylo dobré natočit film o takovém pedofilovi, který nic nedělá. Poté jsem s tím nápadem oslovil Veroniku Liškovou, kterou jsem znal z FAMU, kde studovala scénáristiku. Spolu jsme skontaktovali sexuologa Petra Weisse a od něj jsme získali spoustu zajímavých faktů ohledně pedofilie, jako například ten, že většina pedofilů dítě nezneužije, že většinu sexuálních zneužití dětí mají na svědomí různé hraniční osobnosti s normální sexuální orientací. A to byl druhý důvod, který nás přesvědčil tento film udělat.

2. Z jakého důvodu ste si vybral právě Veroniku a ne nějakého zkušeného dokumentaristu?

Z.H.: Veroniku jsem oslovil z toho důvodu, že ona na škole psala velice zajímavý absolventský scénář o bytové krizi z 50. let, kdy do jedné měštanské rodiny nastěhovali komunistického funkcionáře. Nejednalo se o modelové drama, přišlo mi zajímavé, že dokázala přijmout perspektivu i toho komunistického funkcionáře s takovou empatií a porozumněním. V tom scénáři na mě zapůsobila právě míra empatie autorky vůči těm postavám a to byl ten důvod, proč jsem oslovil ji. Viděl jsem, že dokáže být empatická i k obtížně přijímaným postavám.

Vzhledem k tomu, že bratr Veroniky Liškové je dokumentarista Martin Mareček, tak jsme měli zkušený dramaturgický dohled. To bylo pro náš film velmi podstatné. Jeho dramaturgické poznámky jsou přesně takové, jaký by měly být. Je to opravdu distancovaný korektiv.

3. Jak ste postupovali při výběru hlavního protagonisty?

Z.H.: Po společném rozpracování námětu jsme se rozhodli pro casting. Věděli jsme, že bude složité najít někoho, kdo by o svém problému mluvil veřejně a tak jsme ze začátku pracovali s konceptem masky pro hlavního protagonistu. Já jsem zprvu uvažoval o masce inspirovanou Rorschachovým testem, kde by se na plátně promítali různé obrazy toho, jak se téhle parafílie lidé bojí. Oproti tomu Veronika chtěla fyzickou masku, kterou by si dotyčný sám vyrobil. To mi přišlo dobré z hlediska rozvinutí té postavy.

Nicméně během castingu jsme spolupracovali s různými sexuology a lidmi z pedofilní komunity Čepek. Členové této organizace mezi sebou rozšířili zprávu o našem projektu a díky tomu, se nám podařilo najít Daniela.

4. Ozývalo se Vám hodně pedofilů, kteří měli zájem do toho jít?

Z.H.: Nene, vlastně jediný, který se do toho chtěl pustit byl Daniel. Ten studoval Škvoreckého akademii. Daniel byl velice uvědomělý a rozhodl se pro veřejné vystoupení a tím jsme opustili prvotní nápad s tou maskou.

5. Jak probíhalo zafinancování Vašeho filmu?

Z.H.: Sehnat peníze na ten film byla vlastně spíš shoda okolností. Původně jsme zkoušeli HBO, kde to bylo formou soutěže. Dokumentární filmy tam v té době měla na starost Martina Šantavá, což je v současnosti kreativní producentka v ČT. Martina o to měla zájem, ale vzhledem k nezávislému hlasování nebyl náš projekt vybrán. Tenkrát jsme se s Veronikou rozhodli to nevzdat a hledat jiné možnosti pro zafinancování. Nejdříve jsme s tím šli na Fond kinematografie, jež nás podpořil. A shodou okolností v té době nastoupil do vedení ČT Petr Dvořák, který chtěl televizi zbavit své konzervativnější nálepky a tím pádem byli poměrně otevření. Náš projekt nešel na velkou programovou radu, kam v současnosti musí jít každý distribuční dokument. Schválilo se to na malé programové radě a kreativní producentkou za ČT se stala Martina Šantavá, která přešla z HBO.

6. Myslíte, že by to v dnešní době mohlo být komplikovanější, co se týče podpory takového tématu ze strany veřejnoprávní televize?

Z.H.: Nevím. Tenkrát, když Petr Dvořák nastoupil, tak to bylo opravdu velmi otevřené. Což chápu, jelikož televize byla kdysi vnímaná poměrně zkostnatěle a on jí chtěl v tomto ohledu otevřít. Upřímně myslím, že dneska by to tak jednoduché nebylo. Ale i tak si troufám tvrdit, že rozhodujícím momentem u České televize bylo přijetí na MFF Berlinale, které celý film zlegitimizovalo. Kdyby ho tam nevzali, tak by kolem něj bylo možná větší haló, ovšem tím, že se to dostalo do soutěžní sekce, tak se to stalo oficiální tváří a Česká televize se k tomu postavila velice otevřeně a oficiálně. Na premiéru do Berlína přišel i generální ředitel Petr Dvořák a vedoucí výroby Jan Maxa.

7. Byl někdo z České televize, kdo se k filmu i přesto stavěl odtažitě?

Doneslo se ke mně, že paní z právního oddělení k tomu filmu byla skeptičtější a vyjádřila se k tomu negativně, ale to jen v rámci České televize.

8. Když už ste zmínil festivalový úspěch, jaká byla Vaše strategie?

Z.H.: My jsme byli úplní novicové. Prezentovali jsme náš film na mezinárodní platformě, kterou pořádá Institut dokumentárního filmu. Tam se o to zajímali programeři z Doc.Leipzigu a tak jsme se nejdříve rozhodli pro tento festival.

Nakonec se nám z toho festivalu nikdo neozval. Světovou premiéru jsme měli na MFDF v Jihlavě, kde film získal Cenu diváků. Poté jsme se rozhodli poslat film kurátorovi Wielandovi Speckovi ze sekce Panorama na Berlinale, který v rámci festivalu zavedl mimojiné cenu Teddy Award pro nejlepší queer film. S ním nás propojil tehdejší ředitel festivalu Mezipatra Aleš Rumpal. V Berlíně to bylo opravdu skvělé. Měly jsme tam tři projekce, které byly vyprodané. Také jsme tam měli speciální projekci s německými sexuology, což bylo velmi přínosné. V Německu jsou preventivní programy rozvíte a mají velmi pozitivní přístup. Tam náš film přímo pasoval.

9. Jakou ste zvolili distribuci pro tento film? Zkusili ste i eventovou distribuci spojenou s debatami a přednáškami?

Z.H.: Distribuovali jsme to klasicky s Artcamem v České republice. Alternativní distribuci jsme měli pouze přes Jeden svět v regionech.

10. A vzhledem k úspěchům na Berlinale neměla o to následně zájem nějaká evropská nebo světová televize?

Z.H.: Já nevím, jestli jsme měli úplně schopného sales agenta. Pochybuju o tom.. Jediný, kam film prodal byla Izraelská televize - kanál 6. Ale ti se vlastně ozvali sami.

11. Vzhledem k tolik tabuizovanému tématu filmu - nestalo se Vám, že by Vás někdo napřímo negativně kontaktoval?

Z.H.: Kupodivu ne. Nikdo se nikdy neodvážil... Spíš se vlastně stávaly smutné věci - třeba na tom Berlinale za mnou chodili různí lidé a svěřovali se mi se svými zážitky, jak byli jako děti zneužívání. Spíš to přimnělo lidi, aby se začali otevírat. Já si myslím, že právě vzhledem k tomu, jak moc to téma bylo tabuizované, to dopadlo dost dobře. Mohl se ze z toho stát i nějaký veřejný hate a to se nestalo. Ale oba s Veronikou figurujeme na neofašistických stránkách White media jako veřejní nepřátelé.

12. Setkal ste se s nějakým názorem od diváků, který Vás překvapil?

Z.H.: No v Argentině je to trochu bizár, jelikož oni čtou Marxe a psychoanalýzu, která se víceméně v západním světě nebere vážně. Oni problém s pedofilií vnímají jako nemoc, která se dá léčit psychoanalitickou terapií. Což byl zvláštní pohled, protože na západě se pedofilie bere jako vrozená záležitost, která se neléčí.

13. Je něco, co byste jako producent udělal u tohoto snímku jinak?

Z.H.: No asi ne.. Jen bych našel opravdu dobrého sales agenta. Také jsme mohli možná lépe spolupracovat právě s tím Berlinale.

PŘÍLOHA 3 - ROZHOVOR S MARTINOU ŠANTAVOU (7.8.2019)

1. Chtěla bych se zeptat, jestli ste věděla před tímto filmem co pedofilie doopravdy znamená? Měla ste vůči pedofilii takové předsudky jako většina společnosti?

M.Š.: Určitě tam nějaké předsudky z mé strany byly a ten film mi na to dal nový pohled. Zásadní převrat v tom, jak na tu pedofilii nahlížíte, nabídl sexuolog Petr Weiss, který sloužil jako odborný poradce při natáčení filmu. Ten přišel s tím, že pedofilie nemusí být brána jako sexuální úchylnka, ale jako sexuální orientace. A to je ta nejpřevratnější myšlenka, se kterou přichází i tento film. To je velmi problematické pro společnost. Zároveň je to pro mě převážně ta informace, o které jsem před tímto filmem vůbec netušila.

2. Tvůrci tento námět původně nabízeli HBO, kde ste v té době působila a námět na ten film tam neuspěl. Shodou okolností ste pak přešla do České televize, kde ste film společně rozpracovali. Jak proběhla ta cesta od HBO k ČT?

M.Š.: Ten námět jsem nejdříve nabízela HBO, kde jsem tedy v té době působila jako kreativní producentka. Film jsem chtěla rozpracovat v rámci cyklu Bez cenzury. Vzhledem ke kontroverznosti toho filmu mi přišlo, že do zmíněného cyklu to téma pasuje. Filmy se do toho cyklu vybíraly formou soutěže s nezávislou porotou a dalo by se říct, že se tam filmu zalekli a námět neprošel. Nějakou dobu poté do České televize nastoupil nový generální ředitel Petr Dvořák, který zaváděl zpátky systém kreativních producentů a já jsem se rozhodla přejít do veřejnoprávní televize a film jsem si tam vzala sebou. Zdeňkovi se mezitím podařilo získat podporu z Fondu kinematografie a poté se nám podařilo film prosadit i v ČT. Ten film byl vlastně velmi dlouho ve vývoji, jelikož se hledal hlavní responent. Ze začátku nebyl nikdo, kdo by byl ochoten vystoupit před kameru. Kvůli tomu se dlouho nevědělo, jakou formu ten film bude mít.

3. Myslíte, že vzhledem k novému řediteli a změně systému, přišel film ve vhodnou chvíli? Je možné, že kdyby přišel později, tak by nebyl přijat nebo by to bylo mnohem obtížnější s jeho prosazením a obhájením před Programovou radou?

M.Š.: Určitě to bylo otevřenější, takže svým způsobem to byla vhodná doba, ale nedokážu posoudit, jak by to dopadlo, kdyby tvůrci přišli s námětem do ČT později. Dneska by ta situace byla asi těžší, jelikož se jednalo o distribuční film, který má jiné parametry a to nazírání České televize je jiné. V momentě, kdy se

sdružují ty finanční prostředky z více subjektů, ČT nad tím má menší mandát a kontrolu, než když se jedná o čistě televizní projekty. Vedení ČT na ty distribuční filmy ale nazírá mnohem uvolněněji, jelikož nejsou jedinými, kteří za ten film mají odpovědnost.

4. Producent Zdeněk Holý mi poskytl informaci, že byl film schválen pouze na Malé programové radě. V dnešní době ty distribuční filmy musí projít Velkou programovou radou. Byl kdysi jiný systém nebo tomuto náměti stačila pouze Malá programová rada?

M.Š.: Vidíte, na to už si ani nevzpomínám. Je možné, že v té době byly jiná pravidla než v současnosti. Ono se ty práva kreativních producentů dost mění a utahují se vůči nim šrouby. Od toho roku 2012 až 2014, kdy jsme dělali Danielův svět, to bylo ještě uvolněnější a hlavně byl obrovský hlad po něčem novém a neotřelém, čím by se ta televize mohla prezentovat. Hledalo se, s čím se identifikuje nové vedení a jakým směrem se budou profilovat kreativní producenti. A to byla velká výhoda. S těmi programovými radami je to takové ošemetné, jelikož se to vše zabíhalo a měnilo. My jsme ale měli již podporu ze strany Fondu a to bylo také určitě naše plus.

5. Když bychom pominuly tu finanční podporu, která byla pro snímek určitě důležitá. Myslíte si, že tomu dala i podporu ve formě nějaké důvěryhodnosti pro protagonisty a diváky?

M.Š.: Myslím, že nějakou roli to hrálo a možná to i zlegitimizovalo to téma jako takové. Ten film docela cestoval po různých festivalech a i já jsem se některých debat na nich účastnila. Často se mě lidé ptali, jak na to nahlíží ta televize a jakým způsobem to přijímá.

6. A nestalo se na těch festivalech někdy, že by Vám lidi vyčítali tu podporu, právě kvůli tomu, že ste veřejnoprávní televize a realizovali ste takové téma?

M.Š.: Myslím, si že ne. A je to dané i tím, že člověk, který si na festivalu nebo v programu kina zvolí film tohoto charakteru, většinou ví, na co jde. A troufám si říct, že ten divák je v něčem poučenější a má o to téma nějakým způsobem zájem a ty otázky spíš směřovali k tomu tématu jako takovému, než že by zpochyňovali spolupráci ČT na tomto filmu.

7. Byl v České televizi k tomuto filmu někdo skeptičtější?

M.Š.: Jo, určitě, já jsem ty názory i zažila. Ale dost tomu pomohlo zaštitění odborné veřejnosti. To byla i podmínka ze strany ČT. My jsme obsah filmu celou dobu konzultovali se sexuologem Petrem Weissem a dokonce jsme měli ještě dětského klinického psychologa Jiřího Losse, který nám psal odborný posudek z

hlediska dětské psychologie. Nechtěli jsme, aby to vypadalo, že ČT si může dělat a říkat co chce. Potřebovali jsme to mít podložené ze strany odborníků.

8. V jednom rozhovoru ste prohlásila, že "téma filmu Danielův svět je pro mne výzvou k dialogu ve společnosti, který aktuálně neprobíhá." Máte pocit, že po jeho natočení a zveřejnění, se ta situace změnila?

M.Š.: Tak já myslím, že to určitě nějaké téma ve společnosti otevřelo, jelikož to bylo zachyceno i v médiích, kde se o tom zmiňovali. Důležitá scéna, která to i podpořila, byla scéna Daniela na Prague Pridu, kam se přihlásil Daniel s přáteli jako sexuální menšina. Ze strany toho Prague Pridu to bylo komplikované, oni vlastně nechtěli přijmout připojení pedofilů. I to, že ten film byl na Berlinale, kde se účastnil speciálních LGBT projekcí k tomu mohlo přispět. Ale zda to něco změnilo, to posoudit nedokážu.

PŘÍLOHA č. 4 - databáze Unie filmových producentů 2014-2015

Měsíční výsledky kompletní k 30.6.2019									
Seskupeno podle=svodného čísla, Řazení sestavy=Návštěvnost/období									
Poř.	Titul	Titul orig.	Distribut	Kopíí	Premiér	Produkce	Předst	Diváci	Tržby
5681	Danielův svět	Danielův svět	Artcam	2D	19/2/15	CZE	86	1 971	91 968

PŘÍLOHA č. 5 - komentáře z Česko-slovenské filmové databáze

<p>Djoker *** všechny komentáře uživatele / co</p> <p>Já bych je normálně sřídil... V záplavě humanistických blábolů zdejších pravdoláskařů působí moje hitlerovská hláška jako příst na oko, ale já prostě musel a bystřejším už došlo, že z mé strany jde o klasické kopání do vosího hnízda. Teď už vážně. Celý problém tkví v tom, že pod pojmem pedofil si široká veřejnost může představit dvě skupiny. V první jsou lidé jako Daniel, kteří mají rádi děti, nechťají jim ublížit, uvědomují si, že sex je může negativně poznamenat a z neustálé sebekontroly a přemýšlení o smyslu dalšího bytí mají brutální deprese. V druhé jsou psychicky nemocní retardí, kteří si na rozdíl od Daniela a spol. neuvědomují svou odchylku od normálu a vůbec jim nedochází, že když budou křítit děti, tak je velká šance, že jim způsobí trauma na celý život. Pro průměrného vidláka je samozřejmě lehčí obě skupiny hodit do jednoho pytle s označením nechutný prasata. Takže moje rada zní: kandidáti věd, ujasněte si pojmy, kurva! (21.10.2015)</p>
<p>Bebacek ***** všechny komentáře uživatele / co</p> <p>Nejdůležitější český film poslední doby. Více v článku na 25fps. (5.2.2015)</p>
<p>gudaulin *** všechny komentáře uživatele / co</p> <p>Na Danielově světě je nejcennější, že vůbec vznikl, že odbourává určitá tabu a dovolí nahlédnout do myšlení těch, kteří mají dobrý důvod skrývat své touhy, myšlenky a city. Najít pedofila, který by odhalil svou totožnost, musel být docela kumšt, bohužel schopnosti Veroniky Liškové se tím do určité míry vyčerpaly. Její autorský přínos je nepatrný, necitím tam ruku zkušeného dokumentaristy, který ví, jak zintenzivnit divákov prožitky, jak zpracovat námět tak, aby se divák v problematice orientoval a aby vzniklo něco, co není jen vyprávěnka jednoho studenta. Celkový dojem: 55 %. (6.1.2016)</p>
<p>CheGuevara *** všechny komentáře uživatele / co</p> <p>Ale kdež! Lip to pojmout snad ani nešlo. Minimalistická forma, vyprávění v ich-formě a empatický vlned do duše mladého kluka, který se musí srovnat s tím, že nikdy nebude mít rodinu, děti, lásku a ani sex. A ano, jsou to taky lidé a konečně to někdo říká bez jakékoliv bulvarizace a zjednodušování. Jediné z čeho mám strach, tak je, že nás teď čeká nový dokumentární žánr - i filové jsou taky lidi. Co takhle zoofilové? Nekrofilové? Ti svůj film mít nebudou? (28.10.2014)</p>
<p>kaylin ***** všechny komentáře uživatele / co</p> <p>Chce to odvalu natočit podobný film, respektive v něm vystupovat. Je to odvážné a je to i pěkná ukázka toho, jak je možné natočit psychologický profil člověka se všemi jeho slabostmi i silnými stránkami. Až mě skoro překvapuje, jak je film hodnocen. Možná mezi sebou opravdu máme dost lidí, kteří hned neodsuzují. (17.5.2016)</p>

PŘÍLOHA č. 6 - diskuze z České televize

míša 26. 10. 2015 14:33 1   6 [Reagovat](#)

hrůza

proč TV vysílá takové úchylárny? Sněm čertů a andělů ta jejich debata i sám Daniel jsou lidé kteří nepotřebují přeci propagaci! Hnus, a za rodiče zneužitých dětí, jak tady někdo řekl ZAVŘÍT!!

[zobrazit reakce \(1\)](#) ▼

Rostislav Adam 21. 10. 2015 07:42 7   4 [Reagovat](#)

Nutno říct, že ten kluk má neskutečnou sílu, pokud jde s takovou věcí na veřejnost. Ale je dobře, že se snaží ukázat, jak něco takového vypadá, že zdaleka ne všichni pedofilové opravdu děti zneužívají, vlastně že je zneužívají spíš zřídka. Tento dokument by zasloužil, aby se vysílal od 20:00. Pravda ale je, že nejdřív musí alespoň část ostatních tyto lidi pochopit.

rodič 21. 10. 2015 06:48 4   12 [Reagovat](#)

zavřít

Separovat od společnosti, zavřít.... jak se teď asi mohou cítit rodiče dětí, kterým pedofilové ublížili??? Jsou to lidské zrůdy!!!

jarda 20. 10. 2015 23:39 8   4 [Reagovat](#)

proble,

Problém pedofilu, tak jak to bylo cítit z dokumentu se zda byt strasnym. Objektem jejich touhy a citu je nekdo nedostupny. S malou davkou nadsazky se ale da rict, ze tenhle problem ma i vetsina lidi s normalni sexualni orientaci. Myslite si, ze normalniho chlapa opravdu vzrusuje jeho 120 kilova manzelka s knirkem pod nosem? A to same naopak? A co jim zbyva? Jak se vyrovnaji se svymi neukojenymi touhami po krasne milujici zene/manzelovi? Rodinou, starosti o deti, budovanim kariery, domu, firmy. Jedina moznost jak se z toho nezblaznit je, zaplnit si zivot necim jinym nez nespinitelnymi sny a touhami

PŘÍLOHA č. 7 - posudek Jiřího Lose a Petra Weisse pro Českou televizi

Česká televize
Kavčí hory
Praha
K rukám p. MgA. Martiny Šantavé
Kreativní producentka

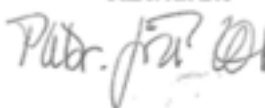
Věc: Posudek na dokument DANIELŮV SVĚT

Po shlédnutí výše uvedeného dokumentu chci konstatovat, že

- 1) Je to užitečná sonda do vnitřního světa pedofila, jeho způsobu myšlení a obtíží při vyrovnávání se s jeho realitou, které je z hlediska celoživotního krutá a již si nevybral. Dokument si dle mého názoru nebere za cíl soudit či zpochybňovat, přesto či právě proto jeho vyznění nějaké podněty v tomto smyslu dává.
- 2) Nemůže být považován za vyváženou informaci o problémech, ale i nebezpečích, která s sebou mohou lidé postižení pedofilií přinést pro děti, z průběhu dokumentu spíše vyplývá bezpečnost a bezproblémovost kontaktu s pedofily, což není vždy odpovídající skutečnosti.
- 3) Z výše uvedených důvodů se domnívám, že by nebylo vhodné dokument uvádět v čase před 22. hod. Děti, pubescenti i adolescenti by měli mít možnost seznámit se s danou problematikou jiným, vyváženějším způsobem, který by rizika kontaktu s pedofily nepřeceňoval, ale rozhodně je uváděl jako možnost, včetně způsobů včasného rozpoznání, řešení atd. Pokud by dokument měl být určen pro dětskou a dorostovou populaci, bylo by vždy vhodné dát možnost seznámení s názorem někoho nestranného, dát vodítko či názor, s nímž by se mohli ztotožnit či s ním polemizovat, byl by však jakousi „kotvou“ pro jejich další uvažování o tomto tématu. Nic takového ovšem v dokumentu není, a to je další důvod, proč bych jeho prezentaci nedospělé populaci považoval za méně vhodnou.
- 4) Z mého hlediska dokument v podstatě (alespoň pro většinovou populaci) pornografické záběry neobsahuje (snad s výjimkou jednoho poměrně ostrého záběru jednoho z obrázků, prezentovaných u sexuologa, zobrazující mužské pohlaví a část nohou), z reakcí pedofilů však zřejmě záběry malých dětí, jež ve filmu běží, pro ně zřejmě tyto záběry sexuálně vzrušivý potenciál mají.

V Praze dne 9.4.2014

PhDr. Jiří Los

V Praze, dne 15.4.2014

Česká televize a
Vernes s.r.o.

IČ: 247 26 508, DIČ: CZ 247 26 508

se sídlem: České Budějovice 6, Karla Buriana 721/4, PSČ 37001

Znalecký posudek z oboru sexuologie a klinické psychologie na film Danielův svět

Dne 8.4.2014 byl M.Šantavou z České televize (TPS společenské publicistky a dokumentu) vyžádán odborný posudek na film Danielův svět režisérky Veroniky Liškové, jehož producenty jsou firma Vernes a Česká televize.

Znalec Prof. PhDr. Petr Weiss, Ph.D., DSc. má odpovědět na otázky:

1. zda li film může být vysílán v České televizi před či po 22 hodině
2. zda-li by měl být i pro kinodistribuci označen tak, že se jedná pořad nevhodný pro děti do 12 let
3. zvážit ustanovení Zákona rozhlasového a televizního vysílání, který se zabývá tím, zda pořad nebo jeho konkrétní část může ohrozit fyzický, psychický a mravní vývoj dětí a mladistvých a dále, aby se vyjádřil, zda pořad může vážně narušit fyzický, psychický a mravní vývoj dětí a mladistvých

I. Rozbor

Znalec měl k dispozici DVD s nahrávkou filmu Danielův svět. Film pojednává o pocitech a epizodách ze života mladého muže, který prochází obdobím coming outu, tedy sebeuvědomování si a částečným zveřejněním své poruchy sexuální preference – pedofilie. Film představuje velmi reálně a přitom citlivě vnitřní konflikty, které tato menšinová preference svému nositeli přináší, zmatky i předpokládané problémy spojené s jejím zveřejněním. Závěr filmu naznačuje možnost veřejného coming outu některých pedofilů, zde v rámci loňského pražského Gay Pride Parade.

Z hlediska sexuologického lze jednoznačně uvést, že se o problematice této sexuální menšiny začíná diskutovat i ve většinové populaci. Za nejdůležitější z tohoto hlediska považují zdůraznění faktu, že pedofilie neznamená automaticky zneužívání dětí. Většina pachatelů sexuálního zneužití naopak nejsou pedofilové, tedy lidé trpící poruchou sexuální preference, nýbrž lidé sexuálně většinoví, u nichž je dítě situčně voleno jako dostupnější sexuální objekt nahrazující preferovaný objekt dospělý. Z tohoto hlediska film plní důležitou osvětovou roli, která je plně v souladu s cíli televize veřejné služby.

Dalším důležitým osvětovým aspektem filmu, v tomto případě zaměřeným přímo na lidi s pedofilní orientací, je informace o tom, že tato porucha preference existuje, že existují lidé, kteří jsou eroticky přitahováni prepubertálními či pubertálními dětmi, a že i s touto poruchou lze prožít důstojný život. Z tohoto hlediska by mohl film velmi dobře plnit preventivně-terapeutickou roli.

Mnohé psychologické problémy dospívajících, kteří jsou konfrontováni během sexuálního zrány se svou odlišností, jsou způsobeny právě nedostatkem informací o této problematice, pocitem osamocení těchto jedinců. Přitom tyto pocity mohou vést nejednou až k fatálním koncům v podobě sebevražd ego-dysonních pedofilů (tedy těch, kteří nepřijmou svou orientaci). K uvědomování si své orientace dochází často už během puberty, proto bych považoval za vhodné uvádět tento film pro dívky bez věkového omezení.

Třetím důvodem pro vysílání filmu Daniélov svět právě televizí veřejné služby je pak skutečnost, že film plní i sexuální výchovnou roli. Kromě už zmíněných aspektů (osvěta většinové populace o problematice pedofilie a preventivní role pro pedofily) může sloužit i jako prevence kriminality vůči dětem, tedy upozornit děti i jejich rodiče na existenci tohoto problému a zvýšit jejich citlivost vůči známkám ohrožení či potenciálních rizikových situací. I z tohoto důvodu bych nepovažoval za účelné jednak zmíněné věkové omezení pro dívky nad 12 let (dle našich reprezentativních výzkumů je průměrný věk obětí pohlavního zneužití 11 let) a ani vysílání filmu až po 22. hodině, kdy nejhrozenější věkové skupiny dětí už spí.

Ze sexuologického hlediska přitom lze jednoznačně konstatovat, že film Daniélov svět neobsahuje žádné scény násilí a ani žádné scény explicitně sexuálního charakteru, tedy nic, co by z hlediska psychologického mohlo jakkoliv ovlivnit fyzický, psychologický nebo morální vývoj dětí či dospívajících.

II. Závěr a posudek:

1. Nebylo zjištěno nic, co by bránilo vysílání filmu v České televizi i před 22. hodinou.
2. Nebylo zjištěno nic, co by vyžadovalo označení filmu v kinodistribuci jako pořadu nevhodného pro děti do 12 let.
3. Nebylo zjištěno nic, co by svědčilo o tom, že pořad může vážně narušit fyzický, psychologický a morální vývoj dětí a mladistvých.

Prof. PhDr. Petr Weiss, Ph.D., DSc.

Znalecký posudek jsem podal jako znalec jmenovaný rozhodnutím Městského soudu v Praze ze dne 15.5.1989, Spz 850/89, pro základní obor zdravotnictví (psychiatrie se specializací klinická psychologie a sexuologie). Znalecký úkon je zapsán v deníku znalců pod poř.č. 1990
Adresa: Sexuologický ústav, Apolíniáská 4, 128 00 Praha 2, tel. 604233184, mail: weisspetr@volny.cz, účet č. 111501131/0300

SEZNAM ODBORNÉ LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

WEISS, Petr. Sexuální deviace: klasifikace, diagnostika, léčba. Praha: Portál, 2002, ISBN 80-7178-634-9

WEISS, Petr. Sexuologie. Praha: Grada, 2010, s. 115. ISBN 978-80-247-2492-8.
GRIERSON, John (1963): První zásady dokumentárního filmu. In Brož, Jaroslav a Ljubomír Oliva (eds.): Film je umění. Praha: Orbis.

ADLER, Rudolf. Cesta k filmovému dokumentu. 2., upr. vyd. Praha: Akademie múzických umění, 1997. ISBN 80-85883-22-8.

GAUTHIER, Guy. Dokumentární film, jiná kinematografie. V Praze: Akademie múzických umění, 2004. ISBN 80-7331-023-6.

Diplomové práce

ŽÁK, Karel. Bakalářská práce: Pedofilie. [online], Brno: 2009, <https://is.muni.cz/th/mj5yu/Pedofilie-bakalarska_prace_autor_Karel_Zak.pdf>

ŽÁK, Karel. Diplomová práce: Život a pocity nekriminálních pedofilů [online], Brno: 2012, <https://is.muni.cz/th/udsts/Zivot_a_pocity_nekriminalnich_pedofilu-diplomova_prace_autor_Karel_Zak.pdf>

Internetové zdroje

WEB

dafilms.cz: Danielův svět [online] <<https://dafilms.cz/film/9659-danieluv-svet>>

Artcam: DANIELŮV SVĚT [online] <<http://artcam.cz/danieluv-svet/>>

Česko-slovenská filmová databáze: Tylko nie mów nikomu [online], 2019 <<https://www.csfd.cz/film/723295-tylko-nie-mow-nikommu/komentare/>>

Česká televize, Pořady: V síti [online], 2020 <<https://www.ceskatelevize.cz/porady/12360773574-v-siti/>>

Česko-slovenská filmová databáze: TRUST [online], 2010 <<https://www.csfd.cz/film/268275-trust/prehled/>>

Česko-slovenská filmová databáze: HON [online], 2012 <<https://www.csfd.cz/film/311967-hon/prehled/>>

Česko-slovenská filmová databáze: ZPOVĚĎ [online], 2012 <<https://www.csfd.cz/film/349838-zpoved/filmoteka/>>

Česko-slovenská filmová databáze: DANIELŮV SVĚT [online], 2014 <<https://www.csfd.cz/film/342884-danieluv-svet/komentare/>>

Danielův svět-diskuze [online] <<https://www.ceskatelevize.cz/porady/10433989968-danieluv-svet/diskuse/>>

Československá pedofilní komunita ČEPEK [online] <<https://www.pedofilie-info.cz>>

IDF: EAST DOC PLATFORM, EAST DOC FORUM [online] <<https://dokweb.net/aktivity/east-doc-platform/2020/o-projektu>> <<https://dokweb.net/aktivity/east-doc-platform/2020/east-doc-forum>>

GLOBAL NEGOTIATOR [online] <<https://www.globalnegotiator.com/international-trade/dictionary/sales-agent/>>

UNIE FILMOVÝCH DISTRIBUTORŮ [online] <<https://www.ufd.cz/unie-filmovych-distributoru>>

WIKIPEDIA: PEDOPHILIA [online] <<https://en.wikipedia.org/wiki/Pedophilia>>

ČLÁNKY

BARTŮŇKOVÁ Tereza, HROMÁDKA Martin. Případů týrání a zneužívání dětí přibývá, 28 jich loni skončilo tragicky [online], iROZHLAS: 2013 [19.11.2013] <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/pripadu-tyrani-a-zneuzivani-deti-pribyva-28-jich-loni-skoncilo-tragicky-201311191344_mhromadka>

FILA, Kamil. KDYŽ UŽ TEN PEDOFIL EXISTUJE, AŽ DĚLÁ, ŽE NEEXISTUJE [online], Respekt: 2015 [4.12.2015] <<https://www.respekt.cz/delnici-kultury/kdyz-uz-ten-pedofil-existuje-at-dela-ze-neexistuje>>

ŠILAROVÁ, Hana. MIMO KINO: VOD DISTRIBUCE, UVÁDĚNÍ A SLEDOVÁNÍ FILMŮ / KINEMATOGRAFIE ONLINE [online], Cinepur: 2015 [13.5.2015] <<http://cinepur.cz/article.php?article=3258>>

BEBÁROVÁ, Jana. Třináctá komnata pedofila. [online] 25fsp.cz: 2015 [8.2.2015] <<http://25fps.cz/2015/danieluv-svet/>>

TESAŘ, Antonín. Danielův svět: pedofil jako tragická postava [online] A2larm.cz: 2015 [25.10.2014] <<https://a2larm.cz/2014/10/danieluv-svet-pedofil-jako-tragicka-postava/>>

SPÁČILOVÁ, Mirka. RECENZE: Já, pedofil a umělec. Danielův svět se kloní k autoportrétu [online] IDNES.cz: 2015 [20.2.2015] <https://www.idnes.cz/kultura/film-televize/danieluv-svet-recenze.A150219_185954_filmvideo_ts>

PŘIVŘELOVÁ, Iva. Odvážný Danielův svět boří předsudky o pedofilech [online] e15.cz: 2015 [25.2.2015] <<https://www.e15.cz/magazin/odvazny-danieluv-svet-bori-predsudky-o-pedofilech-1164551>>

BENEDIKTOVÁ, Jana. Danielův svět – cesta do hlubin pedofilovy duše [online] ČT24: 2015 [21.2.2015] <<https://ct24.ceskatelevize.cz/kultura/1505508-danieluv-svet-cesta-do-hlubin-pedofilovy-duse>>

POŘADY

WEISS, Petr: HydePark [online], ČT24: 2014 [6.3.2014] <<https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/10252839638-hyde-park-ct24/214411058080306-hyde-park>>

VESELOVSKÝ, Martin: Sexuolog Petr Weiss: Pedofil, který nesáhne na dítě, zaslouží naši úctu[online], DVTV: 2014 [23. 12. 2014] <<https://video.aktualne.cz/dvtyv/sexuolog-pedofil-ktery-nasahne-na-dite-zaslouzi-nasi-uctu/r~444c47168a0111e4ab15002590604f2e/>>